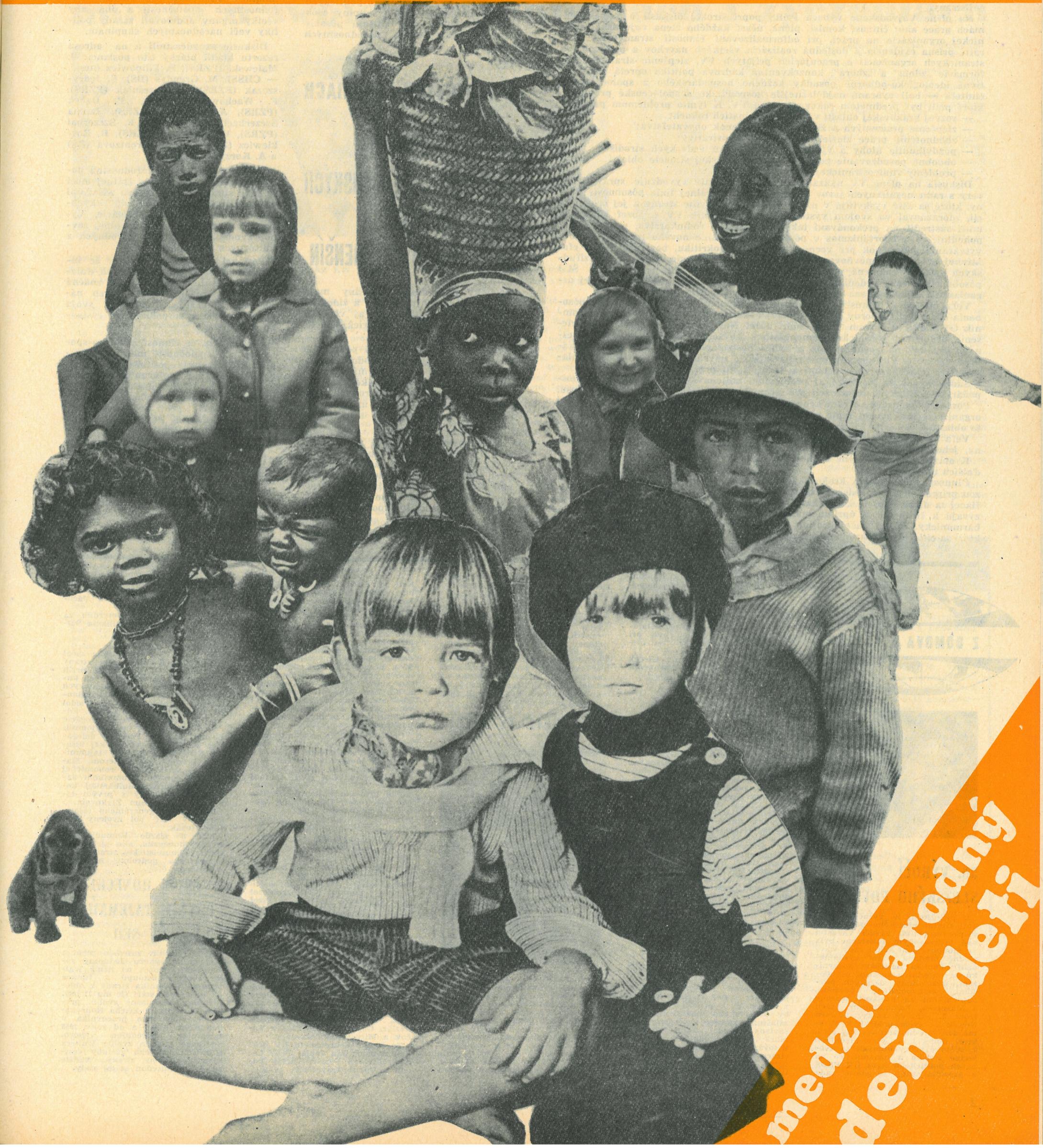

Život

KULTURNÉ SOCIÁLNÍ ČASOPIS

JÚN ♦ ČERVEN ♦ CZERWIEC 1971 ♦ CENA 1 ZŁ.

6.

medzinárodný
deň detí

ČINNOSŤ KRAKOVSKÉJ VOJVODSKÉJ STRANICKÉJ ORGANIZÁCIE PRED 6. ZJAZDOM PZRS

V prvej dekáde mája t.r. sa konalo plenárne zasadnutie Vojvodského výboru PZRS v Krakove. Rokovalo sa o základných formach práce výboru v novom volebnom období, a bol schválený harmonogram realizácie uznesenia XII. volebnej konferencie.

22. mája t.r. konala sa v Krakove vojvodská porada stranického aktív, počas ktorého predstaviteľia všetkých stranických kruhov sa v diskusii sústredovali hlavne na troch problémoch.

Prvým z nich bolo zhodnotenie realizácie plánov a výrobnej disciplíny v prvom štvrtroku 1971, ako aj analýza zlepšovania sa sociálnych podmienok pracujúcich a existenčných podmienok obyvateľstva. Druhým problémom bolo zdokonaľovanie vedúcej úlohy strany v živote celej krakovskej oblasti. Tretím — upevnenie zomknutosti a jednoty všetkých členov a stranických organizácií.

Obidve tieto udalosti majú pre vojvodskú stranickú organizáciu a pre celú krakovskú oblasť mimoriadne dôležitý význam. Sú dôkazom, že vojvodská stranická organizácia dôsledne a účinne, plní uznesenia 7. a 8. pléna ÚV našej strany.

Na pléne Vojvodského výboru PZRS popri širokej diskusii o takých formách práce ako: činnosť komisií pléna, účasť každého člena vojvodskej stranickej organizácie na práci, pri odformalizovaní činnosti stranického aparátu, prísná evidencia a dôsledná realizácia všetkých návrhov a pripomienok stranických organizácií a pracujúcich priatých VV, zlepšenie stranickej informácie „zdola“ a „zhora“, konzistentná kádrová politika opretá o objektívne ideologicke-odborné posudky každého hospodárskeho a spoločenského činiteľa — boli vybrané najdôležitejšie hospodárske a spoločenské problémy, ktoré mali byť predmetom rokovania pléna VV. K týmto problémom patria:

- rozvoj krakovskej oblasti v najbližších piatich rokoch;
- zlepšenie pracovných a životných podmienok obyvateľstva;
- zhodnotenie práce zložiek terénnnej administratívy;
- pozdvihnutie úlohy a významu krakovských vedeckých stredísk;
- obdobné posudzovanie politickej a hospodárskej situácie oblasti;
- problémy vnútroskriptnej práce.

Diskusia na pléne VV ukázala, že stranický aktív vyvoduje správne závery s radu negatívnych javov a deformácií generálnej linie pôsobnosti strany, ktoré sa ešte vyskytujú v našom živote. Celé úsilie strany a jej organizácií, zdôrazňoval vo svojom vystúpení prvý tajomník VV s. Józef Klasa, sa musí sústrediť na prekonávaní takých javov ako rodinkárstvo, nedbanlivosť, pohodlnosť a oportunitizmus v pôsobení. Používanie nového názvoslovia, bez vytvárania podmienok pre vecnú kritiku a samokritiku, bez faktickej a efektívnej práce pre upevňovanie socialistickej demokracie, dobrých medziľudskej vzťahov znamená popieranie zmyslu uzenesien a zámerov strany. Štúl pôsobnosť nového vedenia strany mal byť podielom každej stranickej organizácie, každého člena strany, každého uvedomelého občana.

Veľa miesta v diskusii sa venovalo problémom zlepšenia účinnosti pôsobenia okresných výborov PZRS. Týmto otázkami o.i. sa zaoberal prvý tajomník OV PZRS v Novom Targu súdr. Józef Nowak. Zdôraznil potrebu vyriesenia problémov stranického nomenklatúry, zvýšenia možností vplyvu okresných orgánov na posudzovanie a výber hospodárskych a spoločenských kádrov v okrese. Postuloval zlepšenie realizácie návrhov a pripomienok prihľavaných okresnými inštanciami a stranickými organizáciami v okrese.

Súdr. Nowak sa zaobral aj problémom na liehovej potreby zlepšenia hospodársko-politickej informácií pre stranické organizácie a spoločnosť okresu.

Porada vojvodského stranického aktív upriamila pozornosť celej stranickej organizácie krakovskej zeme na hlavné ekonomicke a politické problémy tejto oblasti.

Veľa miesta sa na porade venovalo otázkam pozdvihnutia úlohy člena strany, jeho zodpovednosti za realizáciu úloh, ktoré vytvýria strana.

K otázkam spominaným v dnešnom článku chceli by sme sa ešte vrátiť v ďalších náš časopisu.

Cinnosť, ktorú začala krakovská stranická organizácia je začiatocnou fázu priprav celej vojvodskej organizácie a spoločnosti krakovskej zeme k bližiacej sa diskusii pred 6. zjazdom PZRS. Strana a jej miestne organizácie vyzývajú k širokmu a úprimnému dialógu všetkých, ktorým je drahý ďalší, harmonický, rozvoj našej krajiny, zvýšenie našej životnej úrovne, všetkých, ktorí sa cítia byť spoluzodpovední za tvar našeho života.

W. T.

rozhodla udeliť všem účastníkom slezských povstani stupeň podporuška.

Jerzy Ziętek, predseda Vojvodského národného výboru v Katowicích, účastník slezských povstani a důstojník I. armády lidového Polského vojska byl pri této přiležitosti povýšen na brigádního generála.

Na snímku: Edward Gerek blahořepe nové jmenovanému brigádnímu generálovi.

HOSPODÁRSTVÍ

Politické byro projednalo vládne návrhy na rozvoj lehkého průmyslu a dopravy v letech 1971 — 75. Lehký průmysl bude preferovať ta výrobní odvětví, na jejichž výrobky čekají tuzemští i zahraniční zákazníci, tedy: pltařství, punčochářství, konfekci, obuvnictví, výrobu hedvábných a dekoračních látek, krejčovských potřeb atd. Bylo doporučeno vládě, aby zpracovala pro jednotlivá odvětví výroby podrobné úkoly a pokyny, jak racionálne použít prostředky na modernizaci a zlepšení sociálnych podmínek osazenstva továren. Dále byl schválen návrh na rozvoj dopravy, který počítá se zvýšenými potřebami našeho hospodářství, zlepšením cestovních podmínek a zvýšením bezpečnosti v dopravě.

KULTURA

KVETEN — knihy vyšly do ulic. V období letošných Dňu osvety, knihy a tisku byly usporiadány čtyři tisíce knižních trhů, ktoré nabídly zájemcom publiké temér 40 nakladatelství z celé země. U přiležitosti výstavy královského zámku byla ve zvláštnom stánku vystavena varsoviana. Prodej knih, čili jaromarky, byly organizované tiež v továrnach a přispěly k popularizaci vědecké a odborné literatury. Kromě toho se knižních trhů zúčastnily školy a zemědě-

lské kluby. Celkem se těchto podniků zúčastnilo asi čtyři sta autorů knih.

V Kongresové síní Paláce Kultury a vědy ve Varšavě byl otevřen XVI. mezinárodní knižní veletrh. Letošní veletrh je první etapou Mezinárodního roku knihy, který bude organizován v příštím roce. Knižního veletrhu se zúčastnilo 2400 nakladatelství z Evropy, Ameriky, Afriky a Asie a bylo vystaveno na 70 000 knih vydaných na světě v posledních dvou letech.

24. PRETEKY MIERU

Skončili 24. Preteky mieru, krásne medzinárodne športové podujatie, ktorého sa zúčastnili predstaviteli cyklisti skoro všetkých európskych krajín, v ktorých cyklistika má bohaté tradicie. Po celý čas trvania Pretekov mieru sme si kládli otázku, kto zvítazí, ktoré družstvo bude najlepšie? Boj bol tuhý, žlté tričko skoro na každej etape menilo majiteľa. Taktôto bolo na poľských etapách

Spoločnosti: bieloruská, československá, grécka, litovská, ukrajinská a židovská majú vlastné tlačové orgány vydané len vo vlastnom jazyku alebo v dvojjazyčnej verzii.

V rámci štátneho osvetového systému v oblastiach obývaných národnostnými menšinami sú: 37 základných škôl s národnostnými vyučovacimi jazykmi; 284 základné školy, v ktorých sa národnostné jazyky vyučujú ako dodatačný predmet; 4 stredné školy s národnostnými vyučovacimi jazykmi, v ďalších štyroch stredných školách sa národnostné jazyky vyučujú ako dodatačné predmety; dva štúdia vzdelená vyučujúce učiteľov národnostných jazykov, 2 vysokoškolské fakulty bieloruského a ukrajinského jazyka. Do systému národnostného školstva je zahrnutých vyše 13 300 žiačkov a poslucháčov na zásadach dobrovolnosti.

Ludový štát vytvára politické a hmotné podmienky pre činnosť národnostných spoločností a dbá, aby všetky orgány dodržovali zásady politiky voči národnostným skupinám.

Diskusie sa zúčastnili a na adresu rezortu kladli otázky títo poslanci: J. Malewski (PZRS), Z. Filipowicz (nest. — CHSS), M. Grendys (DS), S. Jedryszczak (PZRS), M. Trześniak (PZRS), F. Wachowicz (PZRS), P. Dąbek (PZRS), A. Potoczek (PZRS), Janina Szczerczakiewicz (PZRS), F. Szczercbal (PZRS), K. Prusiński (PZRS), B. Rośkiewicz (ZLS), Mária Lorentzová (DS) a A. Korzycki (ZLS).

Zdôrazňovalo sa, že národnostná politika ako ju vedú orgány štátnej moci je plne správna, v súlade so zásadami internacionálizmu, voľná od akýchkoľvek prejavov diskriminácie. Vytvárajú sa dobré podmienky plnej rovnoprávnosti, kultivovania národných a kultúrnych tradícii.

Poslanci poukazovali na to, že integračné procesy sú už dnes tak ďaleko, že sa môže konštatovať, že značná väčšina poľských občanov iných národností považuje Poľsko za svoju vlast a aktívne sa podieľa na výstavbe socializmu.

Hovorilo sa, že činnosť kultúrno-spoločenských spoločností mala by obsahovať a obsahovať politickú náplň, čo by malo slúžiť zdolávaniu ešte sem tam sa prejavujúcich nacionalistických tendencií. Je tiež nevyhnutné ďalejne sa stavať proti pokusom kruhov nepriateľských Poľsku pôsobiť na národnostné menšiny.

V diskusii boli prihlásené mnohé návrhy smerujúce k zlepšeniu a prehľbeniu politickej a spoločensko-kultúrnej práce medzi poľskými obyvateľmi iných národností. Podľa poslancov na tieto návrhy adresované rôznym režantom by sa mal brať zreteľ v priebehu ďalšej činnosti.

(PAP)

50. VÝROČÍ SLEZSKÉHO POVSTÁNIA

U prieležitosti 50. výročia vypuknutia tretího slezského povstania v priebežer 26. výročí vitézství nad hitlerovským fašismem bola ve Sloupskej síní státna rada slavnostne predána státna vyznamenávanie národní desítkam bojovníkom, účastníkom slezských povstani, velkopolského povstania, bojovníkům za polskost Warmie a Mazurska, kombatantom všech front 2. svetovej války. Edward Gerek v svom prejave k slávnostiam zazáľal tých, ktorí doma i na všech frontách 2. svetovej války bojovali za slobodné Poľsko a oznamil, že na návrh politického byra ÚV PSDS a presidia vlády se státni rada

a na trati prebiehajúcej cez NDR. Keď sa cyklisti dostali na územie Československa, trat pretekov sa stala oveľa namáhavšia. Známe české kopce všetci cyklisti pocitili.

Na nich sa rozholodilo výťazstvo: Zvítazilo družstvo ZSSR a Ryszard Szurkowski. Musíme spomenúť aj československé mladé družstvo; československí cyklisti boli veľmi bojovní a nezaostávali za takými ručičovanými pretekármi ako majster sveta Belgian van de Wiele a iní. Zatiaľ im ešte chýbala rutina, ale aj tak ich štart dopadol veľmi sľubne a na budúci pretekoch určite o nich ešte veľa počujeme.

Pripomíname, že prvé miesto si vybojovalo družstvo ZSSR pred Poľskom a družstvom ČSSR. V súťaži jednotlivcov zvítazil Ryszard Szurkowski, druhý bol Zdeněk Czechowski a treť Anatolij Starkov (ZSSR). Z československého družstva najlepší bol jeho kapitán Rudolf Labus, ktorý obdržal osmé miesto.

Predstavujeme, že prvé miesto si vybojovalo družstvo ZSSR pred Poľskom a družstvom ČSSR. V súťaži jednotlivcov zvítazil Ryszard Szurkowski, druhý bol Zdeněk Czechowski a treť Anatolij Starkov (ZSSR). Z československého družstva najlepší bol jeho kapitán Rudolf Labus, ktorý obdržal osmé miesto.

ČSSR

V dňoch od 13. do 17. mája 1971 sa v Bratislavе konal zjazd Komunistickej strany Slovenskej. Na zjazde prišli do Prahy delegácie bratských komunistických a robotníckych strán. Delegáciu Poľskej zjednotenej robotníckej strany viedol prvý tajomník ÚV PZRS s. Edward Gerek. Na čele delegácie ÚV KSSZ stal jej prvý tajomník Leonid Brežnev. Prišli aj delegácie: Jednotnej socialistickej strany Nemecka s prvým tajomníkom Erichom Honeckerom, Maďarskej socialistickej robotníckej strany s prvým tajomníkom Jánosom Kádárom, Bulharskej komunistickej strany s prvým tajomníkom Todorom Zivkovom.

Do funkcie generálneho tajomníka ÚV KSC bol zvolený Gustáv Husák.

Tak o zjazde Komunistickej strany Slovenskej, ako aj o XIV. zjazde Komunistickej strany Československej podrobne napišeme v budúcom čísle.

Za prvého tajomníka ÚV KSS zvolili Jozefa Lenárta, za tajomníkov ÚV KSS Jána Janíka, Eudómu Pezlára a Václava Vačkára.

Plenárum ÚV KSS potvrdilo za predsedu ÚKRK KSS Vilíama Salgoviča.

25. mája 1971 sa v Prahe začal XIV. zjazd Komunistickej strany Československej. Na zjazde prišli do Prahy delegácie bratských komunistických a robotníckych strán. Delegáciu Poľskej zjednotenej robotníckej strany viedol prvý tajomník ÚV PZRS s. Edward Gerek. Na čele delegácie ÚV KSSZ stal jej prvý tajomník Leonid Brežnev. Prišli aj delegácie: Jednotnej socialistickej strany Nemecka s prvým tajomníkom Erichom Honeckerom, Maďarskej socialistickej robotníckej strany s prvým tajomníkom Jánosom Kádárom, Bulharskej komunistickej strany s prvým tajomníkom Todorom Zivkovom.

Do funkcie generálneho tajomníka ÚV KSC bol zvolený Gustáv Husák.

Tak o zjazde Komunistickej strany Slovenskej, ako aj o XIV. zjazde Komunistickej strany Československej podrobne napišeme v budúcom čísle.

ERICH HONECKER PRVNÍM TAJEMNÍKEM ÚV SED

3. kvetna t.r. zasedalo plenárum ústredného výboru Jednotnej socialistickej strany, na námž Walther Ulbricht ustupil z funkcie prvného tajomníka strany z ohľadu na vysoké stári (je mu 77 rokov). Plenárum jednotlivého tajomníka Ericha Honeckera, dlouholehotného pracovníka v dělnickém hnutí a od roku 1958 tajomníka ústredného výboru. Současně plenárum zvolilo Waltera Ulbrichta za jeho zástihu čestným predsedom státní rady. Nadáľ zustával predsedom státní rady.

Redakce týdeníku *Perspektywy* položila všem prvním tajemníkům vojvodských výborů PSDS stejnou otázku: co si nejvíce v současné době přejete a po čem toužíte? Otázka se týkala přede vším jejich práce, ale také soukromí a osobního života. Odpovědi měly být stručné, ačkoliv přání a tužeb mají tázání zajisté mnoho, tak jak mají mnoho úkolů a povinností.

Tímto způsobem získaly *Perspektywy* do svého prvního čísla přehled problémů, jimiž se na jaře roku 1971 zabývají činitele, zasívající zodpovědné funkce ve vojvodských stranických organizacích, a to po nesmrně důležitých plenárních zasedáních ÚV PSDS a po vojvodských správních a volebních konferencích. Nejedná se přitom o plný výpočet, který by seřazoval podle významu všechny problémy, ale o přehled, a to zkratkový, těch záležitostí, které v dané chvíli tázání povahu za nejmarkantnější. Při té příležitosti *Perspektywy* představily čtenářům první tajemníky vojvodských výborů přistupnějším a individuálnějším způsobem, tak, jak tomu má být v novém stylu našeho veřejného života. Osobnost politického vedoucího je důležitým činitelem při jeho stycích s veřejností. Redakce také upozorňuje, že z výpovědi tázaných vyplová, že jejich touhy a

přání se nejčastěji týkají hospodářských úkolů. Je to pochopitelné a přirozené: úkoly národního hospodářství jsou dnes úzce spjaty s úkoly politickými a velmi často vystupují do popředí v běžné práci vojvodského výboru strany. V souvislosti se zkušenostmi z minulosti strana dnes zdůrazňuje zásadu, že jejím hlavním úkolem je politické inspirování, vytyčování úkolů a usměrňování a ne běžná hospodářská administrační práce. Proto na vojvodských konferencích vždy vystupovali dva referenti: první tajemník vojvodského výboru strany a předseda presidia vojvodského národního výboru. S postupujícím zlepšováním hospodářských a administračních problémů a jejich nápravou se bude postupně zmenšovat zatížení prvních vojvodských tajemníků touto prací, což jim umožní plněji se soustředit na politických otázkách. Otázkami hospodaření se budou zabývat orgány státní administrace.

Uvádíme výpovědi prvních tajemníků vojvodských výborů PSDS, které byly uveřejněny v časopise *Perspektywy*, s přihlédnutím k těm vojvodstvím, v nichž žije většina našich krajanů. Jsme přesvědčeni, že naši čtenáři si je se zájmem přečtou.

I SEKRETARZE KOMITETÓW WOJEWÓDZKICH mówią o swoich pragnieniach i życzeniach

JÓZEF KLASA
I SEKRETARZ KW PZPR
W KRAKOWIE

WŁADYSŁAW KOZDRA
I SEKRETARZ KW PZPR
W LUBLINIE

JERZY MUSZYŃSKI
I SEKRETARZ KW PZPR
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

LUDWIK DROŻDŻ
I SEKRETARZ KW PZPR
WE WROCŁAWIU

Dziesięć lat temu, na własną prośbę, odszedłem z pracy w aparacie partyjnym — pełniłem funkcję sekretarza propagandy Komitetu Dzielnicowego PZPR Warszawa-Sródmieście. Muszę się przyznać, że nie bez żalu opuszczałem Kube, gdzie ostatnio pełniłem obowiązk ambasadora PRL. Kraj piękny i interesujący, a praca tam zaczynała mi dawać coraz więcej satysfakcji.

Powróciłem do pracy w aparacie partyjnym dlatego, iż uważam, że partia ma w tej chwili swoją ogromną szansę do wygrania. Wynikła ona z korekt wprowadzonych na VII i VIII Plenum Komitetu Centralnego. Chciałbym swoją pracę przyczynić się do wprowadzenia w życie krajów tych niezbędnych korektur.

Jest to marzenie związane z funkcją, które chciałbym zrealizować. Używanie słowa marzenie, ponieważ praktyka dnia codziennego daje mi powody do obaw, że ciągle jeszcze może grozić nam powrót na stare ścieżki postępowania. Na szczeblu województwa i powiatu tkwiły w starych, nie najlepszych tradycjach.

Województwo krakowskie jest bogate. Bogate przemysłem, nauką, kulturą i tradycją. To wielorakie tematyki, którą musi się zająć I sekretarz Komitetu Wojewódzkiego. Musi rozumieć problemy pracownika przemysłu, biednego chłopa z góry i bogatego z Proszowic, i problemy środowiska naukowego.

Moja ambicja jest wprzegnąć ogromny potencjal środowiska naukowego do rozdrożenia. Sprowadza się to do wdrożenia w praktyce tego, co się mówi. Środowisko naukowe, które miało minimalny wpływ na ostateczne decyzje, stanęło obok rządzących. Konsultacja z masami nie może ograniczać się do poprawienia wentylacji i zainstalowania umywalek. Chciałbym znaleźć prawdziwy wspólny język ze środowiskiem naukowym i marzę, że pomoże mi ono w podejmowaniu najstoszniejszych decyzji.

Marzenia prywatne. Rodzina moja nigdy nie mieszkała w Krakowie. Aby człowiek mógł dobrze funkcjonować, musi mieć dobrze utożsamożona i tą drugą część dnia, druga polowę życia. Chciałbym, aby rodzina dobrze zaadaptowała się w Krakowie.

Chciałbym tež, aby po jakimś czasie, kiedy będę odchodził z Krakowa, ludzie nie mieli pretensji nie tylko do mnie, ale i do kierownictwa partii, že wzali ambasadory z Kuby i przywieźli do Krakowa. Rzyko, które kierownictwo partii podjęło w związku z moją osobą, ogromnie mnie obliguje.

W warunkach, kiedy polityka kierownictwa partii coraz bardziej odiegala od realismu, od codziennych potrzeb społecznych, nasze wojewódzkie programy miały ograniczoną możliwość realizacji, okrojony i zawężony zasięg. VIII Plenum Komitetu Centralnego zburzyło te ograniczenia.

Ludzie zadają sobie i nam jedno pytanie: co trzeba zmienić, nie już tam, na górze, lecz u nas, na niższych i średnich wysokościach, aby można było pracować i żyć lepiej, gospodarzyć mądrzej, rządzić się sprawiedliwie? Jak uczynić pracę jeszcze bardziej efektywną i jak poprawić stosunki między ludźmi, aby wytworzyć atmosferę sprzyjającą lepszemu działaniu zarówno w sensie osobistym, jak i ogólnospolecznym?

Mam świadomość, że ciążą na mnie odpowiedzialność za lepszy, łatwiejsze życie, radość życia, blisko 2-milionowej społeczności Lubelszczyzny. Chciałbym więc, odpowiadając na te ludzkie pytania, umieć zawsze znaleźć odpowiedź najlepszą. To marzenie pierwsze bezpośrednio związane z funkcją.

Lubelszczyzna ma piękną historię i rewolucyjną przeszłość. Przeszłość świadcząca o bohaterstwie i głębokim patriotyzmie mieszkańców tej ziemi. Pierwsze lata powojenne — odbudowa Warszawy, zagospodarowanie Ziemi Zachodnich — nie sprzyjały koncentracji uwagi i nie angażowały środków finansowych dla naszego województwa. Okres bujnego rozwoju przemysłu na Lubelszczyźnie jest zbliżny z moim sekretarzowaniem, co nie znaczy, że jest moja zasługa. Powiedziałbym — szczerszy, pomyślny zbieg okoliczności, połączony z pracą FSC, Świdnik, Kraśnik, Puławy, Lublin — miasto świętereczko-millionowe z 20 tysiącami studentów.

W ostatnich latach kurs na koncentrację przemysłu w innych rejonach pozbawił nas dalszych perspektyw rozwoju. Powstały i piętrzyły się trudności. Dzisiaj zapowiedź harmonijnego rozwoju całej Polski budzi nasze nadzieję. Potrzeb jest bardzo dużo. Podstawowa jednak sprawa to miejsca pracy, a szczególnie miejsca pracy dla kobiet. Musimy problem ten rozwiązać. Muszą powstać nowe zakłady, część potrzeb zaspakiać we własnym zakresie. Jest to sprawa z kątem bardzo pilnych zadań, a ich realizacja jest moim marzeniem.

Prywatnych marzeń nie mogę oddzielić od pracy. Największa radość sprawiają mi przejawy inicjatywy i troski o województwo i jego mieszkańców.

Trudno mi oddzielić prywatne marzenie od marzeń i pragnień związanych z pracą: tego, co by się chciało i tego co trzeba zrobić. Każdy dzień przynosi nowe, ważne w skali wojewódzkiej sprawy, a tych do nadrobienia też nie jest mało. Wyjść z zaległości i dotrzymać kroku dniu dzisiejszemu — oto, czego bym chciał prywatnie.

Z racji specyficznego układu — Łódź, stolica województwa jest miastem wydzielonym — warunkiem niezbędnym prawidłowego działania Komitetu Wojewódzkiego jest harmonijna współpraca z Komitetem Łódzkim. W atmosferze niezdrowej, že pojedę rywalizacji traça obydwe strony. Wspominam o tym, bo w przeszłości tak było. Mam podstawy do twierdzenia, że układ stosunków między miastem i województwem uległ radykalnej zmianie na dobre.

Usunięcie niedoboru wody, jaki odczuwa Łódź i rolnictwo województwa, zdecyduje o przyszłości gospodarki tego regionu. Uważam, że jest to kwestia najważniejsza z kątu spraw gospodarczych, a z tym wiążą się kolejne nasze marzenia.

Na terenie województwa łódzkiego powstaje wielki zalew na Pilicy pod Sulejowem. Dostarczy on wodę dla Łodzi. W fabrykach, które znajdują się na obszarze sąsiadującym z sulejowskim zalewem, muszą powstać oczyszczalnie ścieków. To przedsięwzięcie, które nie daje bezpośrednio nowych stanowisk pracy, ma ogromne znaczenie dla perspektywy rozwoju łódzkiego okręgu przemysłowego, Łodzi. Bez zasobów wodnych nie może funkcjonować ani Łódź — z jej przemysłem — ani nie ma możliwości zwiększenia produkcji rolnej. Budowa zbiorników na Pilicy, a następnie na Warcie, to również miejsca rekreacji dla robotników Łodzi i miast województwa łódzkiego.

I jeszcze jedno. Województwo nasze z racji swego położenia nazywane jest „środkiem Polski”. Krzyżują się tu wszystkie drogi przelotowe. Rezultat: mamy najwyższy w Polsce wskaźnik wypadków samochodowych. Autostrady wyszły na szczytě ze sfery marzeń i niebawem nabiorą realnych kształtów. W pierwszej kolejności Warszawa — Łódź — Śląsk, dalej: Warszawa — Poznań.

mi będziemy składać sprawozdania z naszej pracy i będziemy ich pytać o radę.

Konferencja wojewódzka po przedzona dyskusjami w zespołach problemowych, przyniosła 900 wniosków. Zaden z nich nie może pozostać bez rozstrzygnięcia. Obiecujemy sobie, że w tej poważnej pracy pomogą nam konsultacje środowiskowe.

Problemy, które wymagają szybkiego rozwiązania, to druga sfera spraw, z którą łączą się moje pragnienia. Chodzi o zespół elementów bezpośrednio stwarzających człowieku. To wszystko, co określamy lapidarnie: poprawa warunków życia. W tej sferze spraw zaniedbania ciągną się od lat, a niedoinwestowanie wynika z niezajmowania rzeszy i stanu faktycznego u władz centralnych. Cała gospodarka komunalna na terenie miasta i województwa wymaga szybkiej odbudowy i rozbudowy. Ciągle się rozwijające do końca skutków kryzysu politycznego jest podstawowym naszym zadaniem i pierwsi, na mojej liście, marnieniem do spełnienia.

Madre i słusne decyzje VIII i VIII Plenum są ciągle decyzjami centralnymi. Teraz kolej na nas, aby w całym kraju zaczęło się działać inaczej. Zbliżenie partii do społeczeństwa oznacza nowy styl pracy, w którym będzie czas na rozmowy z ludźmi, poważne i rozważne traktowanie propozycji każdego człowieka, nie tylko członków partii. Inaczej się pracuje, jeśli ma się poczucie, że realizowane zadanie jest, przynajmniej w jakimś stopniu, wynikiem własnej, świadomiej inicjatywy. Ten nowy styl pracy musimy zaszczerpić również administracji państowej i gospodarczej.

Partia podejmuje decyzje dotyczące wszystkich obywateli. Dzięki temu również przed bezpartyjnymi

Ludwik Drożdż ma 53 lata. Funkcję I sekretarza KW we Wrocławiu pełni od 20 lutego 1971 roku.

PÄTORČATÁ V GDANSKU

V Inštitúte pôrodnictva a ženských nemocí Lekárskej akadémie v Gdansku sa 12. mája t.r. narodili pätorčatá, tria chlapci a dve dievčatká. Matkou je 32-ročná Leokadia Rychterová z Pruszcza Gdáńskiego.

Prvá dieta vážilo 1 780 g, posledné 1 460 g.

Podľa mienky lekárov narodenie pätorčat je veľmi zriedkavé. Zo štatistiky vyplýva, že pätorčatá prichádzajú na svet asi raz na 52 mln pôrodot. Kanadské pätorčatá sa narodili pred druhou svetovou vojnou. Potom boli nazvané ešte iba dva prípady, v Austrálii a Brazílii.

Šťastná mamička Rychterová dostala mnoho blahoželani, o. od ministarského predsedu Piotra Jaroszewicza, ktorý vo svojom liste uistil rodicov, že vláda a mestské orgány štátnej moci budú sa všeobecne staráť o zdravie pätorčat. Predseda Štátnej rady PIER Józef Cyrankiewicz poslal list a peňažný dar z kancelárie Št. rady. Rodičom blahoželal aj Minister národné obrany Wojciech Jaruzelski — otec Rychter je totiž z povolania vojak — a súčasne priznal im jednorazovú finančnú pomoc a oteckovi stály prípadok k platu. Minister vnútorného obchodu Edward Szajnajder pripojil ku gratuláciám automatizovanú pračku, ktorá teraz bude iste veľmi potrebnej.

Všetky inštitúcie a štátne orgány sa usilujú pomôcť rodinám Rychterových. A tak vláda priznala stály mesačný príspevok na výchovu a vzdelávanie detí. Mestské orgány v Gdansku slubili nový byt; uvažuje sa len či to bude rodinný domček so záhradkou alebo páifizzový byt. Závod, v ktorom je zamestnaná L. Rychterová priznal jej ako aj jej mamičke, ktorá pracuje v tom istom podniku, trojročnú platnenú dovolenkou na výchovu detí. Štátne poistovňa dala všetkým piatim deťom životné poistky, zase Gdanský národný výbor im dal bytové vkladné knížky. Vojvodský podnik pre obchod nabytkom dal do nového bytu moderný detský nábytok a družstvo Spolem ostatný nábytok.

Mliekárske družstvo zaistilo pre detičky práškové mlieko v množstve, ktoré predpísali lekári na celý rok.

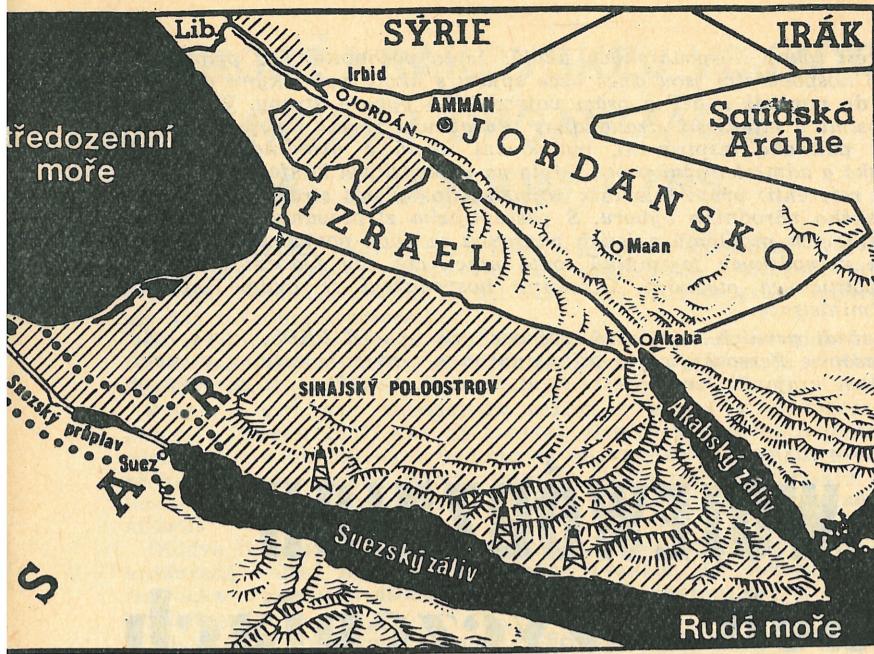
Riaditeľstvo Ústredného detského obchodného domu poslalo päť kompletných detských vybaviečiek, podnik Chemia kozmetické prípravky a pracie prostriedky.

Pätorčatá: Adam, Piotr, Roman, Agnieszka a Ewa majú zaistenú budúenosť.

Józef Klasa ma 40 lat. Funkcję I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Krakowie pełni od 18 lutego 1971 roku.

Władysław Kozdra ma 51 lat. Funkcję I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Lublinie pełni od 1956 roku.

Jerzy Muszyński ma 51 lat. Funkcję I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Łodzi pełni od grudnia 1968 roku.

PREHĽADNÁ MAPA OB-
LASTÍ PO OBOCH STRA-
NACH SUEZSKÉHO PRI-
EPLAVU

NEUSTÁLA HROZBA Z
DRUHEJ STRANY SUEZU

VRAŽDY V TĚLOCVIČNĚ

Třináctiletá Kazuko Jamamoto z Tokia ležela doma v posteli s chřipkou. Náhle vtrhly do místnosti čtyři stejně staré spolužáčky, strhly z ní přikrývku, tahaly ji za vlasy a zbyly ji. Musela být převezena do nedaleké nemocnice.

Druhý den se v nemocnici objevilo jedenáct spolužáček. Prý aby se omluvily. Vyvlekly však svou oběť ven, povály ji na zem, dupaly jí po těle a po hlavě. Vysledkem byla naražená zebra, poruchy řeči, záchvaty třesavky. Lékaři se obávali, že rány a kopance poruší mozek.

Kazuko je jedna z desítek obětí sportovních fanatiků na japonských školách, kteří neznají sítování s žádným „lenochem“ a „ulejvákem“. Kazuko se například provinila tím, že týden nepřišla na trénink školního basketbalového družstva, protože ošetřovala nemocného otce, který za tři dny zemřel. Naneštěstí to bylo právě před středoškolským turnajem. Potom, co se stalo, byl Kazujin klub z turnaje vyloučen.

Další oběti sportovního fanatismu se stalo patnáctiletý Ičiro Sismanuku z jedné tokijské střední školy. Po několika hodinách tréninku rugby na palivém slunci se vyčerpán zhroutil. Starší spoluhráči ho ranami a kopanci nutili, aby vstal. Ičiro narazil hlavou do kovové konstrukce. Několik hodin ležel v bezvědomí na slunci. V nemocnici zemřel.

Patnáctiletý Masaki Sigejama chtěl vystoupit ze školního šermířského družstva v Kjótu a předložil dokonce lékařské vysvědčení. Ostatní šermíři si ho „půjčili“ a ztloukl ho bambusovým holem. Masaki vyuval s řeznými ranami a odřeninami v obličeji a s prasklými ušními buňkami.

Osmnáctiletého studenta Rjósaku Anja přátelé sportovci doslovou línalovali. Nejprve ho proti jeho vůli donutili, aby vstoupil do universitního družstva karate, a odmítali ho uvolnit, když chtěl zase vystoupit. Přijel dokonce chlapcův otec z venkova a prosil funkcionáře, aby synovi vyhověli. Marně. Třináct kamarádů se na Rjósaku vrhlo a na příkaz funkcionářů ho dvě hodiny častovali údery karate a kopanci, až se v bezvědomí zhroutil. Za sedm hodin zemřel v nemocnici na krvácení do mozku. Rektor university, politik Ja-

BLÍZKY VÝCHOD

Práve pred štyrmi rokmi, 5. júna 1967 skoro ráno izraelské prudové lietadlá neočakávane zaútočili na 25. letisku na území Zjednotenej arabskej republiky, Sýrie a Jordánska, aby pozabavil rabskú armádu ochrany zo vzduchu. Potom izraelská armáda udrela z troch smerov na Sinajský poloostrov a 8. júna sa dostala k Suezskému prieplavu. Už po pretrhnutí egyptského frontu, dňa 6. júna Izrael prudkym útokom na Jordánsko obsadił Jeruzalem a nasledujúceho dňa územia ležiace na západ od Jordánu. Dňa 9. júna po útoku na Sýriu izraelská soldateska obsadila pohorie Golan na východnom brehu Jordánu, a napriek mnohokrát opakovanej výzve Bezpečnostnej rady o zastavenie palby, pokračovala v boji do neskôrnych večerných hodín dňa 10. júna 1967.

Ale výstrely ani neskôr nezamlkli. Na arabské mestá, najmä na tri najväčšie egyptské mestá po druhej strane Suezského prieplavu — Suez, Izmail, Port Said — padali bomby a delové guľe pričom izraelská palba sa sústredila najmä na najľudnejších štvrtiach, na prístavoch a rafineriach. Dnes sú tie mestá pusté a celkom iste uplynne veľa času, kým sa tam vratia ich obyvatelia, kým sa pre nich vybudujú nové domy. Na pirátske nálety musel Egypt odpovedať patričným spôsobom. Na suezskej linii boli inštalované zbrane, ktoré nedovoľujú beztrestne narušovať egyptské územie.

Na okupovanom území trvá teror. Každý deň hynú ľudia. Stáť si Palestínčanov boli vyhnáni zo svojich domovov na druhú stranu Jordánu. Iní ušli pred terorom okupantov, ktorí „očisťovali“ od arabských obyvateľov územie plánované a pripravované pre osídľovanie obyvateľov.

Júnová, d'alsia v poradí, agresia izraelskej expanzie na arabské krajiny vyvolala na mape sveta nový zápaľný bod, ktorý dodnes ohrozuje mier. Súčasne Izrael siahol po starej metóde agresorov: zhodiť zodpovednosť za začatie vojny na postihnutého, predstavujúc tento očividný nápad ako obrannú operáciu. Toto zrejme klamstvo, bolo potom opakovane a šírené v západných krajinách propagandou sionistických kruhov a cez istý čas bolo nepochybne v určitom zmysle účinné. Je charakteristické, že žiadna z troch rezolúcií Bezpečnostnej rady (zo 6., 7. a 10. júna 1967), ktoré vyzývali bojujúce strany k zastaveniu palby, neodsudzovala nápad, žiad-

šuri Nakasone, vyslovil veľké politování nad tímto incidentom a odevzdal rodicu bolestné pries 10 000 dolárov. Všichni pachatele byli okamžite vyloučení z vysoké školy, dva byli zatčení. Při vyšetrování se zjistilo, že týž klub se před dvěma a půl lety provinil účasti na vraždě 22letého studента, který podlehl zranění lebky.

Japonská veřejnost reaguje na toto vlnu násilnosti ve školních sportovních klubech rozpačitě. Příliš překvapena však není. Každý v Japonsku ví, že v této zemi platí přísná kázeň a absolutní poslušnost vůči nadřízeným na pracovišti i ve školních sportovních družstvech.

List Japan Times napsal, že v této vraždě se odráží „veškerý sadismus japonského militarismu a fanatismu v nejodpornejší podobě“.

Japonci opět navrhují tetování, jež v Evropě vůbec neznáme. Takové tetování vyžaduje vydržet několik měsíců bolesti, protože japonští mistři nepoužívají k tomu účelu jehel, jako odborníci staré poviny, ale trojúhelníkových šídel, jimž nanášejí pod kůži barevné pigmenty. Jak jsme již řekli, řádně to boli, ale ti, kteří to vydrželi, dokázali, že jsou stoprocentní muži.

na nevyzývala, aby sa vojská stiahli na linie spred 5. júna. Príliš silne pôsobila ešte sionistická propaganda a príliš silný bol nátlak USA na OSN.

Medzníkom v OSN sa stal až november 1967, keď svetová verejna mienka sa zbavila svojich ilúzií o Izraeli. V rezolúcii, ktorú vtedy schválila OSN sa už hlavný dôraz kladie na stiahnutie izraelských vojsk z okupovaných arabických území...

Krajiny nášho tábora sa od začiatku konfliktu vyslovujú za politickým riešením situácie na Blízkom východe. Vyslovujú sa za dodržaním novembrovej rezolúcie OSN. Lebo jedinou cestou, akou možno vyriešiť sporné problémy na Blízkom východe je zrušenie imperialistických záujmov a politika mierového spolunažívania v tejto oblasti. Za takým riešením sa vyslovujú aj arabské krajiny, ktoré rezolúciu OSN prijali za platnú. Pre nás, ktorí s podporou a sympatiami sledujeme boj arabského ľudu, tento postoj je d'alším dôkazom, že politika ZAR je reálna, že táto krajina sa usiluje o mierové vyriešenie problému, o zastavenie d'alšieho krviprelievia.

Takéto riešenie a likvidáciu nebezpečného zápaľného bodu, ktorý hrozí možnosťami d'alsieho boja ohrozujúceho mier na svete, znemožňuje nezmieriteľný postoj Izraela. Podporovaný svetovým sionizmom a USA Izrael zamietol novembrovú rezolúciu OSN, znemožnil misiu zvláštneho vyslanca OSN, švédskeho diplomata Jarringa a iné iniciatívy. Nechce priestať na žiadne dorozumenie, v dôsledku ktorého by sa izraelské vojská museli stiahnuť z okupovaných území. Namiesto toho Izrael vysúva otázku uznania „bezpečných hraníc“ a bezprostredných rokovaní s arabskými krajinami, samozrejme podľa izraelských podmienok, čo podľa sionistov má byť etapou k realizácii plánu o „veľkom Izraeli“. Využívajúc dodávky z USA Izrael súčasne vybavil svoje jednotky na Sinajskom poloostrove novými druhmi pancierových zbraní a letectvom.

Nepriniesli žiadnený výsledok ani egyptské iniciatívy ohľadom otvorenia Suezského prieplavu a uvoľnenia 14 lodí, v tom dvoch polských, blokovaných na Horkom jazere. Na postoji Izraela nazmenila nič ani nedávna návšteva na Blízkom východe amerického štátneho tajomníka Rogersa.

Hoci Rogers robil skutočne všetko možné, aby v arabských krajinách dopadnúť čo najlepšie — vyjadroval sa za dodržaním rezolúcie OSN z novembra 1967, poklepával Saudskú Arábiu, Jordánsko a Libanon, v Káhire hovoril o zhode stanovísk USA a arabských krajín, jednako nič nenasvedčuje tomu, aby po jeho návštive nastali nejaké podstatné zmeny v politike USA voči Izraelu. Nakoniec návšteva Rogersa, popri rozhovoroch týkajúcich sa otvorenia Seuzského prieplavu mala aj svoj druhý skrytý cieľ, ktorého sa môžeme iba domnievať. Bol to nepochybne pokus o záchrannu vzťahov USA s arabskými krajinami a snaha o upevnenie amerických záujmov na Blízkom východe. Žiaľ, zatiaľ však sa slová Rogersa nemenia na činy a celkom iste uplynne veľa času kym Izrael pochopí, akú samovražednú politiku vedie izraelská vláda a jej poradcovia.

STROJ NAHRADÍ KRAVU?

trebiteľné: kapustné hluby, listy z cukrovej repy a drevnaté časti rastlín, s ktorými by sa nijaké domáce zvierá neuspokojoilo.

Zužitkovanie odpadkov sa začína rozkuskovaním v mohutnom žuvacom mechanizme. Taktôž získaná kašovitá hmota sa dostane do odstredivky, kde sa tekutina oddelí od pevných látok. Chemickou cestou sa zbaví nežiadúcich chemikálií. Do tekutiny sa pridáva rastlinný olej a iné veľmi hodnotné živiny. Homogenizovaný a pasterizovaný konečný výrobok je vhodný pre ľudí. Umelú krvavu netreba dojíť: mlieko vytieká z rúrok z umelej hmoty a vyzera ako normálnym spôsobom produkované kravské mlieko, aj chufove je skoro také isté. Roľníkov, ktorí znervózneli, lebo sa báli takéto konkurenčie, vynachádzavý konštruktér upokojuje: „Nemám v úmysle súťažiť s tradičnou krvavou. Momentálne dodávam mlieko len vegetariánom a ľuďom, ktorí sú alergickí na kravské mlieko“. Vo Veľkej Británii je to asi jedno percento obyvateľstva. Mlieko sa tam už aj exportuje.

OTÁZKY MLADÝCH

O mládeži sa hovorí veľa: dobre a zle. Charakteristické pre tieto názory je to, že keď vyjadrujú námetky proti mládeži tak nie za to, ako pracuje ale skôr za to, ako trávi voľný čas. Despeľých rozčeluje, že mladí spôsobom nepríjemným pre svoje okolie demonštrujú svoju unudenosť, hlučnosť, nedostatok úcty k starším a — nedostatočné rozum. Jedným slovom majú priveľa času a primálo kultúry.

Aj keď spomenuté názory nijako nevyvratiačne treba jednako pozrieť na tieto otázky aj z hľadiska mládeže. Sú to ľudia narodení a vychovaní v takých sociálnych podmienkach, v ktorých mnohé výdobytky nášho zriadenia, voľakej pre starších nedosiahnuteľné, mladým sa zdajú byť natoľko samozrejme, že im ani nepripisujú nejaký veľký význam. A predsa ide o také dôležité veci, ako trebars možnosť ľahko získať zamestnanie, bezplatné školstvo, no a právo na voľný čas.

Zreteľný výliv na stváranie názorov vidieckej mládeže majú masové prostriedky pre šírenie kultúry: kniha, noviny a rozhlas. Na mládež, oveľa viac ako na dospelých, vplyv aj styky s mestom, mestská móda no a mestský životný štýl, pre ktorý sa viaže hodí počúvanie hudby z gramofónových platní, ako napríklad účasť v ochotníckom súbore. Najmä v posledných rokoch invázia televízie na vidiek je rýchlejšia, ako akýchkoľvek iných prostriedkov masovej komunikácie. Medzi televíznymi divákmi mladí zaújmajú popredné miesto.

To všetko spôsobuje, že vidiecka mládež so svojou túžbou po veselom živote, chcela by sa iným spôsobom a

aktívnejšie podieľať na kultúrnom živote, než to dovoľujú také kultúrne strediská existujúce na vidieku ako klubovne, knižnice alebo ochotnícke súbory, ktoré často majú obmedzené možnosti a úzky program. Požiadavky tejto mládeže stále rastú a rodinný život ich tiež nemôže uspokojiť. Tým viac, že aj samotná rodina stráca svoj celistvý charakter, ktorý jej voľakej nanutila tvrdú nevyhnutnosť boja o udržanie gazdovstva.

Nie každý mladý ľovek chce dnes pracovať iba na poli. Či už by chceli z gazdovstvá vytiažiť viac ako doňho investovali preto, aby zajtra začali prácu na inom mieste. Napríklad v Novotargskom obuvníckom kombináte. Ten to kombinát ročne vypĺaca v podobe miedz 200 mln zl, z čoho podľa odhadu viac ako polovica sa opäť vracia na vidiek, najčastejšie práve vo vrecích mládeže.

Ale mať voľný čas a peniaze to ešte neznamená vedieť využívať kultúrne výdobytky. Nadobudnutie základných kultúrnych navykov, kultúrneho chovania, nie je proces ani rýchly, ani ľahký. Dnes sa mení toľko veci, že mnohí ľudia majú fažkosti s tým, aby si bušili z tradícií alebo zo súčasnosti zvolil práve to, čo je skutočne hodnotné. Tieto fažkosti majú dokonca aj tí, ktorí sa rozhodli pracovať v priemysle. Jeden z najlepších pracovníkov Novotargského obuvníckeho kombinátu mi rozprával, že prvý rok chodil do práce s nožom, aby v prípade potreby mal čím pohrozíť majstrovi. Až neskôr pochopil, že požiadavky majstra sú správne, že sa musí podriadiť pracovnej disciplíne. Postupne sa začal zaujímať o šport, zúčastnil sa diskusie o filme, začal čítať prvé knihy. Možno práve to je správna cesta pre mnohé vzdorné mladistvé povahy.

Lebo kultúrna práca s mládežou je dnes skutočne mimoriadne fažká. Ne-

PRIVEL'A ČASU PRIMÁLO KULTÚRY?

malo by sa v tejto práci klasifíciť príliš veľké prekážky, lebo nie každý ich môže zdolať. Nesmu na to zabúdať ani činitelia KSCaS. Najmä preto, že aj mládeži už nestačia iba zábavy alebo rodinné oslav. Jednoducho chcela by mať väčšie možnosti voľby.

Tieto dôležité, a nakoniec nie vždy otvorené formulované kultúrne požiadavky vidieckej mládeže ešte žiaľ stále si nenašli svoj odraz v konkrétnej činnosti napr. v správne vedenej práci klubovní — aby táto práca bola zaujímavá a nemala iba sviatočný charakter. Aby jednoducho bola doplnením každého pracovného dňa.

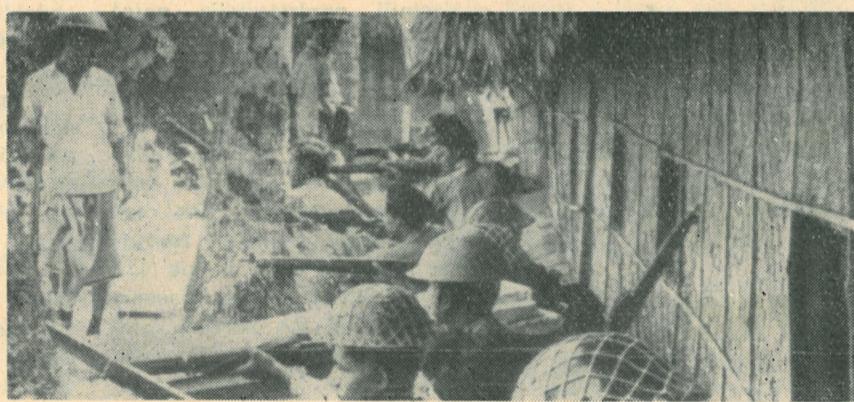
Vytvorenie takých form pre práce medzi mládežou je jednou z hlavných úloh Zväzu vidieckej mládeže. Tento zväz venuje veľmi veľkú pozornosť práve poradenskej službe v otázkach kultúry. Okrem iného už roky vydáva mesačník Nasz klub venovaný výlučne otázkam kultúry.

Úspechy v kultúrnej práci medzi mládežou sa dostavia tým rýchlejšie, čím väčšiu pomoc poskytnú dospelí, ako aj vidiecke družstevníctvo, spoločenskokultúrne, poľnohospodárske organizácie a mestské orgány moci. Medzi mnohí ľudmi, ktorí celkom oprávnenne nariekajú na chovanie mládeže, jej príliš nízku kultúrnu úroveň alebo nedostatok záujmov, sú často činitelia týchto organizácií a dokonca členovia národných výborov. Keby včas dokázali zmeniť svoju nespokojnosť na konkrétnu činnosť — celkom iste by na narikanie mali oveľa menej dôvodov. Týka sa to nakoniec nielen kultúrnych otázk a otázk mládeže.

Záverom bude dobré keď si uvedomíme, že snahy mládeže po lepšom a zaujímavejšom živote na vidieku nemôžu odtrhnúť od jej názorov na to všetko, čo ju v najbližšom okolí obklopuje. V súčasnosti je ešte stále tak, že snahy najhodnotnejších mladých ľudí príliš často prekročujú tempo premien, ktoré vidia vo svojej domácnosti alebo na gazdovstve, vo svojej obci. Preto aj rozvoj poľnohospodárskej osvetu a stále pozdvihovanie úrovne racionálnej organizácie práce na vidieku môže pomôcť mladým nájsť svoje miesto v rodnej obci. Aj v tvorení podmienok pre rozvoj kultúrnej činnosti. V príliš mnohých prípadoch sú to zataiatia — iba možnosti. A opäť by sa dalo povedať, že ich využitie závisí iba od samotnej mládeže, ako aj od toho, či celá vidiecka spoločnosť jej pomôže.

M. JURKOWICZ

PAKISTAN

Ve východním Pakistanu se odehrává druhé dějství tragédie, jejiž následky nelze ještě předvídat. Politická vzpoura nacionalistické strany východního Pakistánu Lidové ligy — Awami — po vítězství ve volbách do parlamentu byla brutálně potlačena v občanské válce. Sedmdesátimiliónový národ, který je hospodářsky zaostalý a žije na pohraničí nouze, musel ustoupit před silou a bezohledností intervenční armády západního Pakistánu. Nezávislá republika Bengladéš čili Bengálsko, existovala jen velmi krátce po svém prohlášení. K rozbití Pákistánu prozatím nedošlo, ale alternativa, která by mohla přinést návrat k výchozí situaci, není v dohledu. Nejpravděpodobněji nastoupí partyzánská válka, již usnadňují zeměpisné podmínky východního Pakistánu.

Armáda západního Pakistánu, která je lépe vyzbrojená, se určitě nevzdá tak lehce. Ale podaří se delší dobu ovládnout situaci třeba i sto tisíc i více vojáků, proti nimž stojí několik desítek miliónů vyhľadovělých a zoufalých lidí, kteří nemají nic, co by mohli ztratit? Hospodářská situace východního Pakistánu je stále složitější. Občanská válka dezorganizuje hospodářství země a tím zvětšuje nouzi místního obyvatelstva. Ve zdejších podmínkách to prostě znamená hlad.

Současně president Pakistanu Jahjá Chán odmítá nabídku OSN, která chce pomoci východnímu pakistanskému obyvatelstvu. Chtěl by pravděpodobně, aby se východní část Pakistanu stala bílou skvrnou v této části světa.

Západní a východní Pakistan dělí široký pás indického území (asi 1600 km — viz mapa). Byly sloučeny v roce 1947, když tehdejší britské dominiu na Indickém poloostrově bylo rozdeleno na dva nezávislé státy: Indii a Pakistan. Tyto dvě části Pakistanu dělí nejenom kilometry území. Dělí je národnostní rozdíly; v západní části Pandžábské, ve východní Bengálské. Dále jazyk, kulturní tradice a především rozdíly společensko ekonomické. Spolu

ovat je měla výlučně stejná víra v Mohameda, což při konfrontaci se životem bylo příliš málo.

Východnímu Pakistanu, který je teritoriálně pětkrát menší než západní, ale má sedmdesát miliónů obyvatel (celý Pakistan má sto dvacet miliónů) přinesla nezávislost největší rozčarování. Západní Pakistan je totiž tou lepší, privilegovanou částí státu. Je větší, méně zaledněný a mnohem bohatší a po všechna léta považoval Bengálsce za lidi druhé kategorie. Vláda se soustředila v rukou západopakistanské elity, důstojníků, byznysmenů a úředníků. Rozvoj průmyslu byl podporován pouze v západní části a také zde byly umístěny investiční úvěry. Ačkoliv téměř celý pakistanský export — vývoz juty — je vyráběn ve východní části, tato část dosávala pouze dvacet procent zisku. Ve východním Pakistanu, zemědělském a ohromně zaoštalam, vedení státu neuskutečnilo ani jednu reformu, která by zlepšila životní úroveň lidu. Navíc, veškerá iniciativa, směřující k odstranění narůstajících společenských, hospodářských a politických rozporů, byla brzděna.

Tato situace nutně musela způsobit narůstání vnitřních konfliktů a vyvolat hlubokou nedůvěru východních Pakistanců vůči státu. V tomto ozdušení se vytvořila autorita ligy Awami, v jejímž čele stojí šejch Mudžibur Rahmán, který má ve východním Pakistanu neomezenou autoritu. Ačkoliv Lidová liga není revoluční stranou, vyhľadověl Bengálské zemědělci v ní vidieli jedinou naději na zlepšení svého osudu. To jí přineslo velký úspěch ve volbách a krátce před konfliktem 167 mandátů. Západopakistanskí nacionalisté nechťeli tuto situaci připustit. Vypukla politická válka, již vláda generála Jahjá Chána změnila v tragedii. Jeho armáda násilně potírá snahy ligy Awami. Jsme svědky této tragedie. Zajisté nejbližší měsíce a léta napiší nejednu kapitolu nových dějin Pakistanu. Potíže Jahjá Chána neskončily automaticky vojenskou kontrolou východní části. Naopak, začínají se zvětšovat.

A. A.

Východní Pakistan se ještě nevzpamatoval z největší živelné hoře — povodni v listopadu minulého roku — která si vyžádala 500 000 lidských životů, a již masakr v Dháce 25. března t.r. rozpočkal krutou občanskou válku. Na Bengálské, žádající národní nezávislost, zaútočila armáda západního Pakistánu. Opět bylo zabito 200 — 300 tisíc lidí. Nikdo nemůže podat presný počet obětí. Více jak 3,5 miliony Bengálců uprchlo do Indie. Většina vegetuje v uprchlických táborech (na snímku). Tento nový zápalný bod ve světě komplikuje mezinárodní situaci a vyvolává vzniknout napětí zvláště mezi Indií a Pakistánem.

ABC V SLOVENČINE

Na Orave je iba jedno lýceum, v Jablonke. Od tiaľ odchádzajú maturanti na štúdia do celého Poľska a neskôr, čo je skoro pravidlom, pracujú mimo Oravy alebo Spiša, totiž mnohí žiaci pochádzajú aj zo Spiša. V muroch lýcea, ktoré bolo vybudované svojpomocne a za pomocou štátu je veľa ľudskej, obetavnej práce. Na výstavbe lýcea sa vo veľkej miere podieľali aj občania slovenskej národnosti. Dnes mnohí z nich poukazujú na to, že slovenčinu sa v tomto lýceu učí len neveľa žiakov. Lýceum v Jablonke má dnes 335 žiakov. Z toho 85 býva v internáte, 30 v podnájme a súkromníkov, 185 každý deň dochádza a ostatní bývajú na mieste. Riaditeľstvu lýcea podlieha aj základná škola so slovenským vyučovacím jazykom. Učí sa v nej 35 žiakov. V samotnom lýceu slovenčinu sa učí 17 žiakov, z tohto v poslednej triede 8.

Vďaka pochopeniu riaditeľa lýcea Jerzyho Jasasia stretávame sa s tými ôsmimi žiakmi v školskom klube šikovne upravenom z bývalej šatne. Niektorých žiakov poznáme z osobných a listových kontaktov, preto aj ovzdušie stretnutia je milé a srdčné. Majú pred sebou dôležitú chvíľu, získanie vysvedčenia dospelosti. Cítia, že sú dobre pripravení na maturitu a iba normálny žiacky strach pred skúškami im nedovoli plne si dôverovať? Čo budú robiť po maturite? Olga Dziubeková z Jablonky chce študovať na polytechnike v Krakove, Mária Dronžeková z Vyšných Laps na WSN tiež v Krakove, Anna Paniaková z Jablonky zvolila medicínu v Krakove, Mária Suvadová z Jablonky chce študovať poľskú filológiu v Krakove a poslední traja: Mária Pierogová z Jablonky a dvaja chlapci Vladislav Pilch z Jablonky i Milan Malýs z Dolnej Zubrice si zvolili technické po-maturitné štúdium. Robíme snímky na pamätku, mladí písť pozdravy (uveřejňujeme vedľa), a práve

vtedy Váš reportér pozoruje, že žiaci majú ľahkosť so slovenským pravopisom. Môžeme tento fakt pripisať nerovozostanej typickej pre obdobie, keď je matura pred očami?

Lýceum s novým riaditeľom chcelo by prežiť svoju renesanciu. Je to aj naliehové, lebo od doby už zomrelého riaditeľa prof. J. Waclawiaka, lýceum prakticky plnilo iba úlohu „sacej pumpy“ na žiakov, ktorí v rôznych, niekedy veľmi zlých podmienkach nadobúdali túna vedomosti podľa svojich schopností, a závisle od možnosti prednášateľov. Je to závisle od mnohých faktorov. Základným je úroveň pedagógov. Ešte dnes chybujie napr. profesor matematiky alebo telesnej výchovy pre divčatá. Príčinou je nedostatok bytov pre učiteľov. Je pravdu, že sa plánuje výstavba domu pre učiteľov v Jablonke, o čom napišeme zvlášť, lebo si zaslúži popularizáciu a je dobrou ilustráciou nikdy plne nevyužitých vlastných možností. Drugou je nedostatok miesta v budove lýcea, ktoré nevyhovuje požiadavkam modernej pedagogiky. Neustálé opravy sú trápením školy. Sú spojené nielen s bežnými potrebami, ale aj, čo je už diskutabilné, s prípravou školskej budovy — keď sa v škole vyučuje — na rekreačne stredisko pre deti. Škola na tom finančne ziskáva. Nie je však základný cieľ každej školy, čiže vyučovanie, v tieni mimoškolských záujmov? Tieto dve otázky v tomto odstavci uvádzame z dôvodov, o ktorých v ďalšom odstavci budeme hovoriť.

Práve následkom oprav, niektoré triedy (je to náhoda, že práve slovenské) museli sa na isty čas prestať do klubu, bývalej šatne a snáď aj inde. Dnes sa už ostatne nikto presne nedozvie ako to bolo. Raditeľstvo školy má právo na vlastnú politiku, domnievame sa, že vec bola dohodnutá s okresnými osvetovými orgánmi v Nowom Targu a nie sú tu príčiny, preto by sa nemalo veriť riaditeľovi, podľa ktorého týmito krátkodobými zmenami netrpeli ani žiaci, ani vyučovanie. Ale predsa Oravu, jej ctižadostivých a citlivých na isté javy obyvateľov sa nesmie podceňovať. Práve pre-

to každý, aj ten kto s dobrými úmyslami na tomto území niečo podniká, musí počítať s prísnym posúdením už aj preto, že toto územie obývajú občania dvoch národností, poľskej a slovenskej. Tak teda rodičia protestovali proti vyučovaniu mimo tried. Vec bola na schôdzi rodičovského rodičovského združenia vysvetlená, ale bola skutočne vyriešená?

Riaditeľ lýcea Jerzy Janaš o budúcnosti školy hovorí so starostlivosťou, uisťoval nás o tom, keď nám referoval rôzne jej problémy. Povedal napr.,

ORAVSKÉ LÝCEUM

že zapisovanie do tried so slovenským vyučovacím jazykom, nezávisle od zamotaných predpisov osvetového oddelenia ONV v Nowom Targu, bude v lýceu trvať permanentne. Lebo chápe zložitosť otázky na tomto území. Takýto postoj teší... nako-nie podobne ako aj všetky tie prvky, ktoré sú súčasťou terajšej úrovne školy a jej perspektív. Škola, ktorá je jedinou tohto typu na celej Orave.

MARIAN KAŠKIEWICZ

VÝNATKY ZO SPRÁVY MS KSČaS V MALEJ LIPNICI

... V uplynulom volebnom období sa konal 4. zjazd našej Spoločnosti. Zjazdu sa zúčastnili predstaviteľia našej miestnej skupiny. Na zjazd šli s heslom: Spoločne žijeme, spoločne budujeme. Minulý rok sme z redakcie Život došli na výbor MS 140 kusov kalendárov na rok 1971, ktoré boli využité pri získavaní predplatiteľov nášho časopisu. V našej obci máme 127 predplatiteľov Života. Časopis predplácajú tak Slováci, ako aj Poliaci. Poštári doručujú časopis tým, ktorí si ho pred-

platili na rok 1971. Dodnes sme vymenili 42 členské legitímacie. Za uplynulé volebné obdobie v našej obci sa do Spoločnosti zapísalo 20 nových členov.

V uplynulom volebnom období bol založený štvorený súbor, ktorý vystupuje spolu so súborom z Chyžného. Vystupovali v obciach na Orave, ako aj v Dolnom Kubíne v Istebnom na Slovensku.

Členské schôdze sa nekonali, schôdze výboru MS dvakrát, diskutovali sa na

nich otázky spojené so 4. zjazdom Spoločnosti a s predplácaním Života na rok 1971. V škole č. 1. máme 6 žiakov, ktorí sa učia slovenčinu...

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

FRANTIŠEK SVETLÁK —
predseda

LUDVIK TOKÁR — podpredseda

ŠTEFAN ADAMČÍK — ta-jomník

FRANCISZEK ŽYWIOŁ —
pokladník

ANDREJ KUBACKA — člen

IGNAC KUBACKA — člen

KAROL SVETLÁK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JAN GVIŽDŽ — predseda

CYPRIÁN WIERZBIAK —
tajomník

FRANTIŠEK ČERVONKA —
člen

DOPISOVATELIA ŽIVOTA

FRANTIŠEK ŽYWIOŁ
ZOFIA STAŠIKOVÁ

VÝROČNÉ SCHÔDZE MS KSČaS

AKTÍVNE KLUBOVNE ZÁKLADOM ČINNOSTI MIESTNYCH SKUPÍN KSČaS

Na Orave sa konajú výročné volebné schôdze miestnych skupín KSČaS. Táto výročná organizačná kampaň oživila prácu Obvodného výboru a dúfame, že schôdze budú podnetom pre rozvíjanie krajanskej činnosti na všetkých úsekokoch.

V Malej Lipnici a v Chyžnom sú pružné krajanské strediská. Na príkade týchto obcí, kde v nedeľu 25. apríla 1971 sa konali volebné schôdze, ako aj na príkade iných miestnych skupín vidime, čo je základom práce miestnej skupiny. Týmto základom je klubovňa, pri ktorej sa koncentruje organizačný a kultúrny život vo všetkých formách. Tam kde je vybavená klubovňa, v ktorej sa realizuje nás program podľa stanov, tam sú aj výsledky: veľký počet starších a mladších členov, pracujú súbory, je dobra frekvencia atď. A opäť, tam kde nie je klubovňa, alebo je, ale prázdná, tam organizačný život sa nerozvíja, tam je stagnácia, ktorá sa prejavuje iba v diskusiach aktivistov.

V Malej Lipnici klubovňa ešte nie je, hoci miestnosť už je. Otvorenie klubovne je plánované na jún. Práve s

otvorením klubovne krajania spájajú veľké nádeje na oživenie práce, najmä v oblasti práce s krajanskou mládežou. Na schôdzu prišli väčšinou starší krajania. Svoje problémy predložili v správe, z ktorej výnaky uverejňujeme vedľa. Na začiatku schôdze prevádzali všeobecné problémy obce. V súvislosti s tým, všetci hľadali, že na schôdzu neprišiel predseda MVN v Malej Lipnici Ferdinand Pilch. Tieto otázky, aj keď nie sú priamo spojené s našou činnosťou, treba zaznamenať, ako hľasy občanov.

Malá Lipnica ako jedná z posledných obcí na Orave nemá ešte elektrický prúd. Elektrifikácia je naplánovaná na tento rok. Z pochopiteľných príčin s elektrifikáciou všetci spájajú veľké nádeje. Elektrický prúd uľahčí prácu, umožní využívať moderné masovokomunikačné prístroje. Len aby termín bol dodržaný. Na túto otázkou nikto z prítomných na schôdzi nevedel dať autoritatívnu odpoveď. Krajania však dôfajú, že termín bude dodržaný a preto sa obrátili na predstaviteľov ÚV a OV Spoločnosti, aby naplánovali kúpu televízora pre klubovňu. Druhou otázkou, ktorou sa zaoberali mnohí diskutéri, boli pripustky dosťávky do ČSSR. Otázka je spojená s týmto fórom preto, že obecné orgány slúbili v minulosti konzultovať kandidátov, ktorí chceli pracovať v ČSSR s obecnými politickými a spoločenskými organizáciami. Tento sľub nedodržali z neznámych príčin. A snáď by sa o tom na schôdzi ani nehovorilo, keby nemali miesto faktu, že pripustky dosťávky lepšie situovali ľudia kym chudobnejším pripustkym boli odmietnuté aj keď potrebovali si zarobiť, alebo skôr pri-vyrobil k malým gazdovstvám a po-četným rodinám. Účastníci schôdze súhlasili s názorom, že pre vec nie je dô-

ležité či pripustku dostane občan poľské alebo slovenskej národnosti, ale to, či jeho ekonomická situácia je lepšia alebo horšia. K takým, ktorí nedostali pripustky, a ktorí si potrebujú privyrobiť, podľa prítomných na schôdzi patria: Karol Jędrus, Anton Kobron, Ján Omylak, Józefina Adamczyk a Albin Wątorczyk — všetci z Malej Lipnice. Pritom sa poukazovalo na to, že tieto otázky sú spravidlivejšie riešené v susednej Veľkej Lipnici. Iné drobné hospodárske otázky vyčerpali to, čo zhromaždení chceli povedať predstaviteľovi obecných orgánov. Keďže predseda MVN neprišiel, prediskutovali v rozbehu tieto otázky medzi sebou.

Čo sa týka organizačných záležostí prevážovali tu dve otázky, ostatne úzko so sebou spojené, t.z. zorganizovanie klubovne a práca s mládežou. Dôležitým hlasom o týchto otázkach bola výpoved učiteľky Zofie Stašikovej, ktorá bola zvolená za nového dopisovateľa Života. Hovorila o.i.: „Dnešná mládež nemá rada typické schôdze, iba keď sa na nich diskutujú mládežnícke otázky a plány. Práve preto mládež sa takým schôdzam vyhýba, a zaobráva sa skôr vecami typickými pre svoj vek. Stačí však, aby niekde niekoľko zahrával, zaspieval, vtedy nie sú potrebné ani pozvánky, mládež v hojnom počte pride sama, lebo túžbu po rozptýlení. My, učitelia vieme, že túto túžbu po rozptýlení možno zladiť s výchovnými prvkami. Ale iba zladiť. Fórum pre takú činnosť je práve správne vybavená klubovňa a dobrý program, ktorý spája záujmy mladých a starších krajanov“. Pod tento názor Zofie Stašikovej sa možno podpísť, vedľa výplýva zo skúsenosti a znalosti reality súčasného sveta. Úlohou starších je vytvorenie podmienok pre taký program.

A práve o tomto uvažovali aktivisti miestnej skupiny KSČaS v Malej Lipnici. Od júna budú ho uvádzat do života.

V Chyžnom, kde toho istého dňa večer sa tiež konala výročná volebna schôdza miestnej skupiny KSČaS mali sme praktický príklad toho, po čom doteraz túží Malá Lipnica. Lebo v Chyžnom je dobre vybavená klubovňa, súbory a konkrétny program. Tí, ktorí tento program realizujú, prišli do klubovne, aby si vypočúť správu predsedu MS Andreja Fulu (výnaky vedľa) a nakoľko pracujú dobre a kolegialne nepočuli sme sťažnosti ani nariekanie. Uvažovalo sa iba o ďalšom prehľbení kultúrnej a organizačnej práce, o využití jari na majálesy a iné podujatia, o dokončení výmeny členských legitímácií KSČaS. Potom oficiálna časť schôdze sa automaticky zmienila na kultúrny program. Bola hudba, spev, zábava. Starší krajania, ktorí sedeli a hovorili medzi sebou o gázdovských starostiah pozerali na svojich synov a dcér s hlbokým uspokojením, že tu v klubovni miestnej skupiny KSČaS našli dobré formy zábavy a v tejto zábave aj dobry výchovny obsah. A predsa o to predovšetkým ide tak rodičom, ako aj organizáciám povolaným pre zabezpečenie kultúrnych požiadaviek svojich členov.

Na obidvoch schôdzach boli zvolené nové orgány miestnych skupín KSČaS v Malej Lipnici a v Chyžnom, ako aj dopisovateľia Života (menné zoznamy uverejňujeme vedľa).

Za ÚV KSČaS sa schôdzí súčasní tajomník ÚV Augustín Andrašák, OV na Orave reprezentoval predseda Ján Kovalík a za redakciu Života schôdzí sa zúčastník

MARIAN KAŠKIEWICZ

Ľudia rok udalosti

JÚN - CERVEN

MÁRIA PIEROGOVÁ

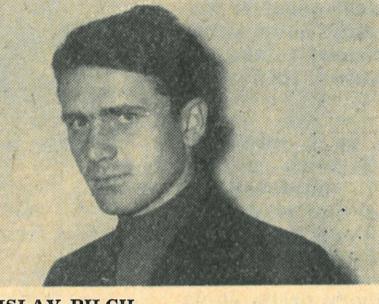
ANNA PANIAKOVÁ

OLGA DZIUBEKOVÁ

POZDRAVY REDAKCII ŽIVOT, VŠETKÝM ČITATELOM A
ČLENOM KULTÚRNEJ SPOLOČNOSTI ČECHOV A SLOVA-
KOV V POESKU

MATURANTI
LÝCEA SO SLOVENSKÝM VYUČOVACÍM JAZYKOM
V JABLONKE

26. APRILA 1971.

VLADISLAV PILCH

MÁRIA DRONŽEKOVÁ

MILÁN MALÝŠA

MÁRIA SUVALDOVÁ

WÝNATOK ZO SPRÁVY MS KSČaS V CHYŽNOM

... Za uplynulé volebné obdobie sa konali dve členské schôdze našej MS, ktorá počíta 44 členov. Členské príspevky sú zaplatené. Pri miestnej skupine KSČaS v Chyž-

nom máme dva súbory: súbor piesní a tancov a hudobný súbor. Klubovna MS KSČaS v Chyžnom je otvorená trikrát do týždňa. Naša klubovna bola v uplynulom volebnom období vymaľovaná v rámci svojpomocných prác. Skúšky súborov sa konajú v našej klubovni dvakrát týždenne, ale keď je to potrebné aj viackrát...

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

ANDREJ FULA — predsedu
JOZEF OMYLAK — podpred-
sedu

JÁN KULASIAK — tajomník

JÁN CAPEK — pokladník

JÁN TISONČÍK — člen

KAROL FULA — člen

KAROL MAREC — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JAN STEFKO — predseda

MÁRIA SOBČÁKOVÁ — ta-
jomníčka

BRONISLAVA ADAMČÍKO-
VÁ — členka

DOPISOVATELIA ŽIVOTA

JAN LACIÁK

MÁRIA LACIÁKOVÁ

• MALÁ LIPNICA • CHYŽNE •

Na schodzi v Chyžnom „královala“
mádež v Maľej Lipnici František Červenka

V Maľej Lipnici schodzi predsedal Fran-
tisek Svetiák (uprostred)
Učiteľka Zofia Stašková novozvolená
dopisovateľka Života v Maľej Lipnici

- 1.VI. Medzinárodný deň detí, ktorý sa oslavuje od 1.VI.1949 na podnet Medzinárodnej demokratickej federácie žien.
 1.VI.1941 — výzva UV PRS vyzývajúca poľský národ do boja s okupantom.
 1.VI.1941 — v Čechách bol utvorený II. ilegálny UV KSC.
 1.VI.1945 — otvorenie prvého roku na Sliezskej polytechnike.
 3.VI.1801 — narodil sa František Jan Skroup, český hudočný skladateľ, autor piesne Kde domov mui, prvej časti čs. hymny na slová Jozefa Kajetána Tyla (um. 7.II.1862),
 3.VI.1826 — narodil sa Viliam Paulíny, slovenský kultúrny pracovník, novinár, autor básni, povestí a rozprávok (um. 6.V.1877),
 3.VI.1921 — konal sa v Moskve ustanovujúci zjazd Červenej odborovej internacionálnej,
 3.VI.1965 — 21-minútová prechádzka v kozme astronautu E. H. Whitea (lod' Gemini-4),
 4.VI.1947 — bola uzavretá zmluva o hospodárskej spolupráci medzi Poľskom a Československom,
 5.VI.1875 — narodil sa v Prahe Stanislav Kostka Neumann, český básnik, národný umelec, bojovník proti fašizmu (um. 28.VI.1947),
 5.VI.1968 — bol začlenený Róbert Kennedy,
 5.VI.1969 — v Moskve sa začala Medzinárodná porada 75 komunistických a robotníckych strán,
 5.VI.1967 — agresia Izraela na arabské krajinu,
 6.VI.1943 — narodil sa Johann Müller Regiomontanus, matematik a astronóm, jeden z prvých reprezentantov matematicko-fyzikálnych vied na Slovensku, profesor Academie Istropolitany v Bratislave,
 6.VI.1530 — narodil sa Jan Kochanowski, humanista, najväčší básnik poľskej renesancie (um. 22.VIII.1584),
 6.VI.1671 — popravili v Moskve vodcu sedliackého povstania na Povolží — Stepana Razina,
 6.VI.1861 — v Martine sa zhromaždení zástupcov slovenských obcí a miest bolo prijaté Memorandum slovenského národa,
 6.VI.1944 — spojenecké vojská pristali v Normandsku (Francúzsko); pristali sa zúčastnili poľské lode a letectvo,
 6.-8.VI.1969 — na osloboodenom území Južného Vietnamu Národný kongres utvoril dočasného revolučného vládu Juhovietnamskej republiky,
 7.VI.1826 — narodil sa Zygmunt Sierakowski, revolucionár, vodca povstania v Litve (popravený cárskou vládou 27.VI.1863),
 7.VI.1835 — narodil sa Adolf Heyduk, významný český básnik, nazývaný „počavským slovíkem“ (um. 6.II.1923),
 8.VI.1781 — narodil sa Georg Stephenson, anglicky vynálezca lokomotív (um. 12.VIII.1848),
 8.VI.1829 — narodil sa Pavol Hečko, slovenský spisovateľ, pedagóg, historik a filozof (um. 24.VI.1895),
 9.VI.1791 — narodil sa Václav Hanka, český spisovateľ a filológ (um. 12.I.1861),
 9.-25.VI.1944 — v lipských a janovských lesoch i v Solskom pralese spojené sily AL, BC, AK a sovietskych partizánov pod vedením Mieczysława Moczara bojovali s nacistickými vojskami,
 9.VI.1946 — začali prednášky na polytechnike vo Vratislaví,
 10.VI.1875 — narodil sa Karol Anton Medvecký, slovenský historik a národný buditeľ (um. 12.XII.1937),
 10.VI.1942 — zničenie Lidíc ako odveta za atentát na Heydricha,
 10.VI.1943 — I. zjazd Zväzu poľských vlastencov v ZSSR, Deň pohraničníka,
 11.VI.1811 — narodil sa V. G. Belinskij, významný ruský revolučný filozof a publicista (um. 7.VI.1848),
 13.VI.1881 — narodil sa Otakar Spaniel, významný český sochár (um. 15.II.1955),
 13.-22.VI.1971 — XI. medzinárodný poznanovsky veľtrh,
 14.VI.1856 — narodil sa Dimitrij Nikolajevič Blagojev, zakladateľ a vodca bulharskej revolučnej strany „tesniakov“, premenovanej roku 1919 na Komunistickú stranu Bulharska (um. 7.V.1924),
 14.VI.1940 — do Osvienčimu vyslali fašisti prvý transport väzňov,
 14.VI.1963 — vypustenie na obežnú dráhu kozmickej lode Vostok-6 s prvou kozmonautkou V. Tereshkovovou, skupinový let Vostoka-5 a Vostoka-6, ktorý trval do 19.VI.1963,
 18.-25.VI.1906 — V. zjazd SDKPiL v Zakopanom,
 19.VI.1881 — narodil sa František Gejnar, český básnik, maliar a novinár (um. 13.IX.1914),
 19.VI.1921 — odhalenie pomníka českých exulantov na Ružovom paloučku pri Moriščiach nedaleko Litomyšla, na mieste tradičného zhromaždenia pobehořských exulantov pred ich odchodom z vlasti,
 21.VI.1621 — na Staromestskom námestí v Prahe bolo popravených 27 významných českých vlastencov, bojovníkov proti Habsburgovcom,
 21.VI.1846 — narodil sa Ján Vansa, slovenský národný buditeľ (um. 22.VI.1922),
 21.VI.1920 — v Moskve sa konalo zasadnutie III. svetového kongresu Komunistickéj internacionálnej, na ktorom hlavný referát mal V. I. Lenin,
 21.VI.1932 — vypuklo sedliacke povstanie v okrese Lesko,
 21.VI.1940 — v Palmirach pri Varsave nacisti popravili 358 politických väzňov,
 22.-24.VI.1905 — všeobecný štrajk v Lodži,
 22.VI.1971 — 30. výročie zákerného prepadnutia Sovietskeho zväzu fašistickým Nemeckom,
 23.VI.1891 — narodil sa Vladislav Vančura, český pokrovkový spisovateľ (popravený fašistami 1.VI.1942),
 24.VI.1838 — narodil sa Jan Matejko, najväčší poľský maliar českého pôvodu (um. 1.XI.1893),
 24.VI.1771 — narodil sa S. B. Linde, lexicograf, autor 6-dielného Slovníka poľského jazyka (um. r. 1874),
 24.VI.1945 — na počest víťazstva nad nacistickým Nemeckom sa konala v Moskve na Červenom námestí víťazná prehliadka hradskej sovietskej armády,
 25.VI.1881 — narodil sa Paweł Hulka-Laskowski, poľský spisovateľ a publicista (um. 29.X.1946),
 25.VI.1881 — narodil sa Pablo Picasso (vl. m. P. Ruiz Picasso), španielsky maliar stále bývajúci v Paríži, jeden z najväčších umelcov 20. stor., vznikol v Paríži Zväz spravodlivých, do ktorého vstúpil r. 1847 Karol Marx a Friedrich Engels. V júni 1848 tento zväz bol premenovaný na Zväz komunistov, ktorý existoval do r. 1852,
 27.VI.1943 — jednotka GL zničila baňu v Tenczynku,
 28.VI.1905 — narodila sa Mária Razúsová-Martáková, slovenská spisovateľka pre deti a mládež i poétička (um. 5.VIII.1964),
 28.VI.1945 — utvorenie Dočasnej vlády národnej jednoty, Sviatok mora, Deň Iodiarov a vojnového Podstava,
 29.VI.1893 — narodil sa Walter Ulbricht, predseda Štátnej rady NDR,
 29.VI.1936 — v Novosielcach sa konala demonštrácia 150 tisíc sedliakov proti sanácii,
 30.VI.1946 — ľudové referendum.

PODVLK

Na predchádzajúcich stránkach sme sa zoznámili s priebehom volebných schôdzí v miestnych skupinách Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Chyžnom a Maľej Lipnici. Teraz sa na chvíľku pozastavíme pri tejto tematike a niektorých otázkach ďalších troch MS Spoločnosti. Začneme miestnou skupinou, ktorá pôsobí vo veľkej, starej a zaujímavej oravskej dedine Podvlku.

Dávnejšie túto dedinu menovali Ondrejovo, neskôr Oravka čiže Vlk alebo Vlček alebo aj Veľká Oravka. Podvlk sa tiahne pozdĺž cesty vedúcej z Chyžného do Kraková, mdzei dedinkou Oravka a horským hrebeňom Podhalanského pásma — Beskydov, ktoré voľalekdy oddeľovali Halič od Maťarska. Dedinu založil okolo roku 1585 ríchtař Felix Vlk rodom z južnej Oravy, ktorého potomci boli v nasledujúcim storočí povýšení do zemianskeho stavu za zásluhy pri dobývaní Oravského zámku. V sprivedoch po Orave sa spomína aj to, že v zachovalých starých drevených domčekoch dodnes bývajú potomci drobnej šľachty. Jedným z prvých osadníkov v Podvliku bol Buobrovský z Podbiela. Richtárová rodina Vlk, Vilezko rozšírená najmä v Žáškové, Veľkom Bysterci a Nižnej dala niekoľko slovenských kultúrnych pracovníkov, z ktorých Karol Vilček bol aj literárne činný. V Podvliku sa narodil aj slovenský spisovateľ Serafín Bossák (1713-1785). Pamiatková oravská krémá a stará sýpka boli prenesené z Podvliku do oravského skansenu v Hornej Zubrici.

Miestna skupina KSČaS v Podvliku pôsobí už 24 roky a pred niekoľkými rokmi združovala 280 členov. Ako vieme súčasne Spoločnosť robí výmenu členských legitimácií a 3. apríla t.r., keď sa konala volebná schôdza nové legitimácie si už prevzalo 35 členov. V Podvliku má Život 120 predplatiteľov. O preblémoch MS v tejto obci a o jej kultúrnej činnosti sme už neraz písali, veľa sme písali najmä o divadelnom krúžku, ktorý niekoľkokrát získaval odmeny na elimináciach KSČaS. Pred dvomi rokmi na prehliadke divadelných súborov v Martine získal tiež popredné miesto. Aj dnes pri miestnej skupine KSČaS v Podvliku existuje niekoľkočlenný divadelný, ako aj hudobný súbor, ktorý naposledy vystupoval o.i. v Dolnom Kubíne a v Istebnom. Zhodnotenie tejto činnosti za posledné

volebné obdobie bolo hlavným predmetom diskusie na spominanej schôdzi miestnej skupiny, na ktorej bol zvolený nový výbor a schválený konkrétny program jeho činnosti.

Diskutéri kladne hodnotili prácu ustupujúceho výboru, ktorý za posledný rok pracoval veľmi obetavo a dokázal zaktivizovať mládež. Navrhovalo sa však, aby nový výbor venoval väčšiu pozornosť otázke náboru nových členov KSČaS v Podvliku.

Zdôrazňovalo sa, že v súčasnosti jedným z najpáčivejších problémov je vyhľadanie miestnosti, v ktorej by mohli pracovať súbory MS. Doteraz tieto súbory nacvičovali v miestnej škole. Teraz však už to nie je možné pretože miestnosť, v ktorej pracovali súbory určila škola na pracovnu pre žiakov. Iná a jediná sála v Podvliku, v klubokaviarni nad hasičskou remízou sa opravuje, a ako sa na schôdzí hovorilo oprava ešte dlho potrvá. Práve o urychlení tejto opravy cestou väčšej ako doteraz účasti miestnych obyvateľov, hovoril vo svojom diskusnom príspevku predsedu MNV v Podvliku Jozef Lopuch. Je to návrh, ktorý — a musí sa to dôrazne povedať — mali by plne podporiť obyvatelia Podvliku a najmä mládež. Ale pri oprave tejto sály a neskôr pri zostavovaní programu klubokaviarne predsedníctvo MNV by malo vziať na zreteľ aj to, aby v nej mohli vystupovať divadielka a iné súbory, v tom aj súbor MS KSČaS. Zatial aby súbory mohli pracovať bez prestávky, miestna skupina sa rozhodla prenajat na skúšky jednu izbu v súkromnom dome, pritom ale vystupovať v susedných dedinkách, a keď to počasie dovolí aj na otvorenom pódiu pri športovom ihrisku v Podvliku.

Z iných organizačných otázok sa poukazovalo na užie spojenie s Obvodným výborom a na lepšie ako doteraz vyučovanie finančných záležitostí na Ústrednom výbere. Navrhovalo sa, aby KSČaS organizovala výlety do iných oblastí Poľska a na Slovensko. Poukazovalo sa aj to, že je nutné, aby Obvodný výbor opäť začal premietať filmy tak, ako to bolo v minulých rokoch, lebo takáto forma činnosti prospevia oživeniu organizačnej práce KSČaS. Na otázky diskutérov odpovedali: predsedu Obvodného výboru Ján Kovalík a tajomník UV Augustin Andrašák. V diskusii o rozvíjani kultúrnej a organizačnej práce Spoločnosti prehovoril podpredseda UV, šéfredaktor Života Adam Chalupec.

Záverom schôdze bol zvolený **NOVÝ VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY** v tomto zložení: JOZEF GRIBAČ — predsedá, KAROL BONK — podpredseda, MÁRIA GRIBÁČVÁ — tajomníčka, ANIELA BACHULOVÁ — pokladnička a členovia výboru: EUGÉN BOSÁK, HERMÍNA KOVALÍKOVÁ a LA'DISLAV PIERONEK. Do revíznej komisie boli zvolení: ALOJZ WOJCIAK — predseda, EUGENIUSZ NIEDZIELAK — podpredseda, GENOVEFA PRYLINSKÁ členka. Za dopisovateľov Života boli zvolené krajanky: ANIELA BACHULOVÁ a ŠTEFÁNIA MASTELOVÁ.

Novozvolený predsedá MS v Podvliku kr. Jozef Gribáč (druhý zľava) svedomite plní svoju zodpovednú funkciu v našej Spoločnosti, tak ako pred rokmi jeho otec Anton Gribáč. Na našej snímke beseduje s krajanmi (zľava doprava): Anielou Bachulovou, Štefanou Mastelovou, Agnešou Fedorovou, Eugénom Bosákom, Vladislavom Pieronkom, Julianom Stopkom a Paulou Kovalíkovou

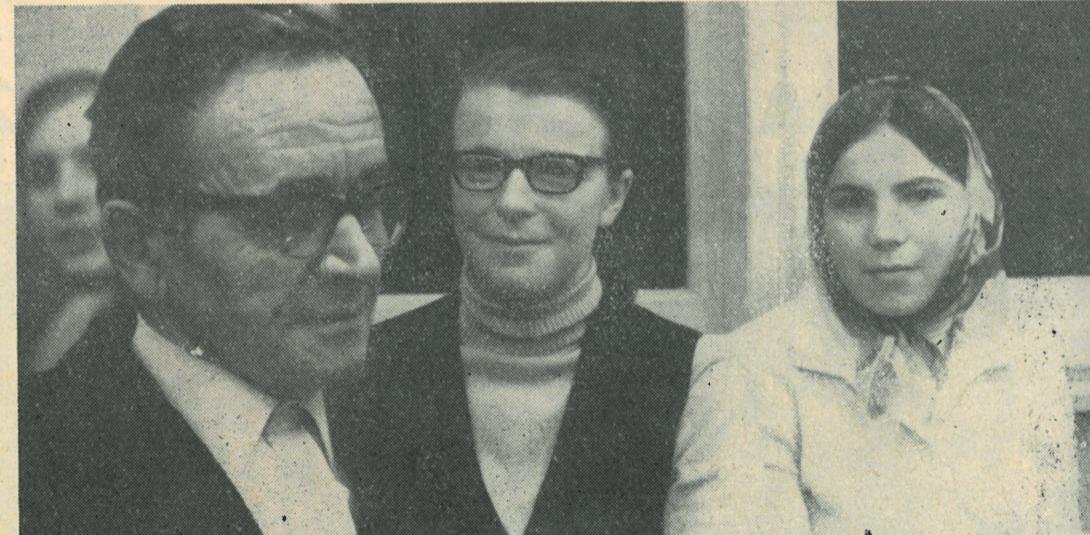

Krajan Eugén Gribáč je jedným z najaktívnejších členov kapely pri MS v Podvliku

V popredí zľava doprava: predseda Obvodného výboru KSČaS v Jablonke Ján Kovalík a mladé krajanky z Podvliku Aniela Stopková a Jozefa Cieluchová

Kapelu MS v Podvliku poznajú nielen doma, ale aj na Slovensku, naposledy vystupovali v Dolnom Kubíne a v Istebnom. Na snímke kr. Florián Gribáč a Alojz Wójciak

Spoločná snímka členov KSČaS v Krampachoch na záver volebnej schôdze miestnej výbora

HOSTIA Z MATICE SLOVENSKEJ NA NÁVSTEVE V KSČAS

V dňoch 25. — 28. mája t.r. bola na návštive v Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku delegácia Matice slovenskej a jej Ústavu pre zahraničných Slovákov: dr. Ján Marták — správca Matice slovenskej, poslanec Národného zhromaždenia ČSSR a poslanec Národného zhromaždenia SSR, dr. Ján Siráky — riaditeľ Ústavu pre zahraničných Slovákov v Bratislave, ako aj prof. Martin Čeman — zástupca riaditeľa Ústavu.

Naši mili hostia zo Slovenska rokovaní na Ústrednom výbere v Krakove s vedením Spoločnosti a v Novom Targu sa stretli s hospodármi Novo-

tarského okresu: s prvým tajomníkom OV PZRS Józefom Nowakom a predsedom ONV Władysławom Gawlasom. Hostia sa oboznámili aj s prácou KSČas na Orave a Spiši počas pobytu v Jablonke, Chyžnom, Vyšných Liptovských a v Jurgove kde navštívili pracoviu ľudového umelca kr. Andreja Gombosha.

Posledný deň svojho pobytu v Poľsku delegácia Matice slovenskej položila veniec k pomníku V. I. Lenina v Poroníne a navštívila Leninovo múzeum. Správu z pobytu hostov z Matice Slovenskej v našej Spoločnosti uverejnime v budúcom čísle.

Novobelská miestna skupina KSČas patrí k najaktívnejším miestnym skupinám Spoločnosti. Vede živú kultúnu činnosť, je na poprednom mieste vo svojpomocných prácach, spolupracuje s miestnou školou, v ktorej deti sa učia po slovensky, aktívne sa podielia na prácach Obvodného výboru na Spiši a Ústredného výboru. Má 269 členov, v tom veľa mládeže, súbor piesní a tanca, ktorý dobre pracuje, a o

ktorom sme už neraz čitali na stránkach Života a jednu z najlepších klubovní v Spoločnosti. Naposledy MS v Novej Belej zorganizovala sľubný hudobný súbor. Uznanie si zaslúži aj kolektívna práca výboru miestnej skupiny, ktorý za uplynulé volebné obdobie mal niekoľko schôdzí, na ktorých boli prerokované organizačné otázky a prijímaní noví členovia.

V správe, ktorú na volebnej schôdzi 4. apríla t.r. za účasti okolo 140 osôb prečítal kr. František Chalupka bolo veľa teplých slov na adresu Života, ktorý v Novej Belej predplácajú 247 krajanov. Správa konštatovala, že: „Veľkou pomocou v práci našej Spoločnosti je časopis Život, ktorý nám umožňuje široký rozhlásenie vo svete v našej materinskej reči, za čo sme veľmi vďační našej redakcii. V našej obci každá slovenská rodina si predpláca Život“.

Revízna komisia, v mene ktorej prehovoril kr. František Bednárik kladne posúdila prácu MS. O.i. upozornila na vybavenie a výzor klubovne, ktorej steny a výzdoba si vyžadujú obnovenie. Iba škoda, že predkladajúci tento návrh komisia nenavrhl, aby

členovia MS tieto urobili vlastnými silami a tak obmedzili výdavky len na nákup nevyhnutne potrebných materiálov. Dúfame, že nám krajania z Novej Belej zanedľho napišu, že tento návrh bol zrealizovaný.

Diskusia na schôdzi bola veľmi obširna, živá a možno povedať, že daleko prekročila rámc pracie MS, Spoločnosti a jej možnosti. Veľa sa hovorilo o poširovani kultúrnej práce a o vybavení hudobného súboru hudobnými nástrojmi, o otázkach spojených s výučbou slovenčiny. Diskutéri upozorňovali na to, aby príručky slovenčiny boli dodávané žiakom hneď začiatkom školského roku. Nemalo by sa ich zháňať keď vyučovanie trvá už niekoľko mesiacov, alebo ich vôleb nedodávať po celý školský rok. Tajomník ÚV Spoločnosti Augustín Andrašák vo svojom diskusnom príspievku vysvetlil, že vinu za tento stav nesú patričné inštitúcie na Slovensku, ktorým Osvetový inšpektorát ONV v Novom Targu odosiel objednávku na potrebné slovenské príručky v októbri m.r. prostredníctvom Ústredných knihkupeckých skladov vo Varšave. Objednávka nebola vybavená a dokonca Osvetový inšpektorát nedostal ani odpoved.

Konkretizujúc program práce MS do budúcnosti v diskusii sa navrhovalo zorganizovať sláčikový súbor ako aj to, aby ÚV predložil zmluvu s inštruktorm, ktorý školí existujúci hudobný súbor. Celkom iste sú to správne návrhy a, ako to zhromaždeným vysvetlil tajomník ÚV, spolu s inými návrhmi budú prerokované na zasadnutí predsedníctva ÚV.

Na tomto mieste poznamenajme, že predsedníctvo ÚV malo by prerokovať aj kritické prípomienky diskutér, aby práca Ústredného výboru s miestnou skupinou nebola iba sviatočná alebo od prípadu k prípadu, ale každodenná a pracovná. Domnievame sa, že o tomto návrhu by sa malo uvažovať obširnejšie, veď sa týka nielen Novej Belej. Správne sú aj poznámky na Obvodný výbor, aby schôdze s predsedmi miestnych skupín organizoval pravidelne, aby boli konkrétnie a

schvaľovali podrobne a reálne návrhy. Správny bol aj návrh, aby sa v Živote viac miesta venovalo osvetovým problémom.

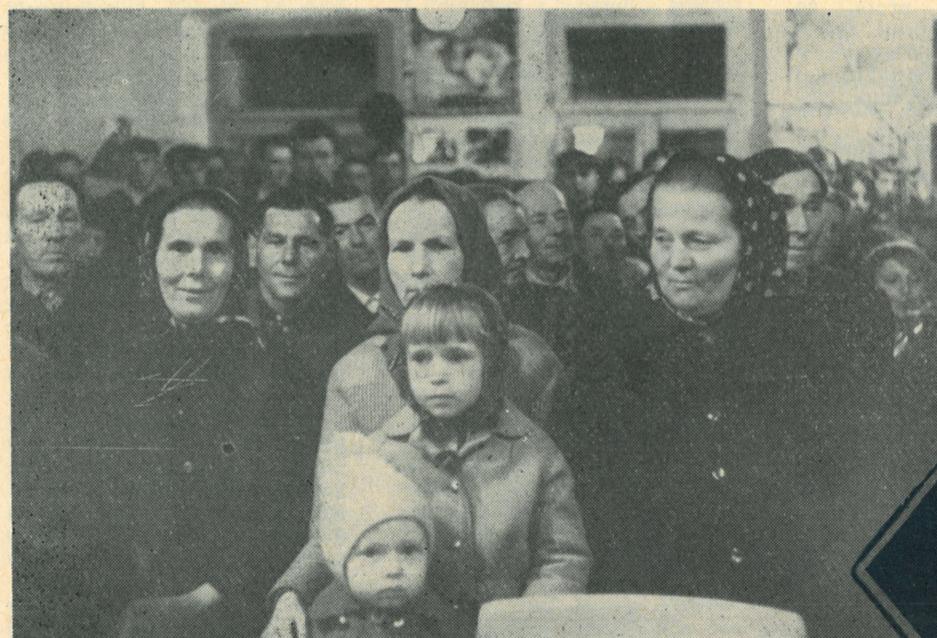
Iné otázky intervenčného charakteru o ktorých sa hovorilo v diskusii, boli odovzdané patričným miestnym orgánom štátnej moci, a ako nám píšu naši čitatelia z Novej Belej, už sa vybavujú. K niektorým otázkam predloženým na volebnej schôdzi MS sa ešte vrátíme.

Niekto diskutéri aj na tejto schôdzi (podobne ako v Krempachoch) hovorili, že poľskí obyvatelia slovenskej národnosti v Novej Belej a v Krempachoch sú diskriminovaní cirkevným administrátorom fary Nová Bela — Krempachy, že kňaz nadále vystupuje proti používaniu slovenčiny v kostole, používa bojkot spočívajúci v tom, že neprihádza do kostola v Novej Belej a v Krempachoch a už roky neodbaňuje v týchto kostoloch naboženské obrady. Je to problém, o ktorom sme už neraz písali a celkom iste — ako sa na schôdzi správne zdôrazňovalo, nie je priamo spojený s pracou Spoločnosti, ale predsa narušuje jej činnosť a má vplyv na kultivovanie slovenčiny slovenskou národnostou menšinou v týchto obciach. Tento problém mal by byť konečne vyriešený patričnými cirkevnými orgánmi. Skončovalo by sa aj so zretelne negatívnym vplyvom, ktorý má súčasnú situáciu na spolunažívanie občanov poľskej a slovenskej národnosti týchto obciach.

Do výboru miestnej skupiny boli zvolení: František Chalupka — predseda, František Lojek — podpredseda, František Moš — tajomník, Andrej Skupień — pokladník a členovia: Andrej Bednárik, Cecília Bryiová, Ján Bryja, Ján Cervas, Andrej Chovanec, Dominik Kalata, Anna Lopušniaková.

Do revíznej komisie boli zvolení: Jakub Lojek — predseda, František Bednárik — tajomník, Michal Kalata — člen.

Za dopisovateľov Života boli zvolení: František Bednárik, Cecília Bryiová, Anna Chalupková, František Moš a Andrej Skupień.

Na snímke zľava doprava: Jozef Lojek, Johana Lojeková, Ján Lopušniak, Peter Šabura, Kristína Chalupková s vnúčatkami, Jozef Petrášek, František Zaremba, Alfonz Skvarek, Jozef Majerčák, Mária Chalupková, Michal Kalata, Andrej Gromka.

Na snímke hore sprava doľava: František Kurnát, Ján Kluškovský, Edward Pôtorak, František Bednárik, František Chalupka, Jozef Bednárik.

Miestna skupina v Krempachoch patrí medzi najaktívnejšie a najpočetnejšie MS v našej Spoločnosti. Má pomerne dobre vybavenú klubovňu, 24-členný hudobný súbor, aktívny divadelný krúžok, ktorého vedúci František Kovalčík sa minulého roku zúčastnil kurzu pre režisérov, ktorý organizovala Matica slovenská v Martine. Pri MS je aj súbor piesní a tanca, ktorý spolu so súbormi miestnych skupín z Novej Belej a Jurgove tvorí reprezentatívny súbor Obvodného výboru Spoločnosti na Spiši. Súbor veľká rada vystupoval pred domácim obecenstvom, zúčastňoval sa rôznych okresných a vojvodských kultúrnych podujatí a vystupoval aj na Slovensku — v Martine, Dolnom Kubíne a v Istebnom.

Treba zdôrazniť aj to, že počas výmeny člen-ských legitimácií KSČas, miestna skupina v Krempachoch prijala 131 nových členov a má ich dnes 401. Medzi nimi je hodne mládeže, čo je zárukou ďalšieho rozvoja slovenskej kultúry v miestnej skupine aj v budúcnosti.

Zhodnotenie tejto práce a program ďalšej činnosti boli hlavnými predmetmi rokovania volebnej schôdzke miestnej skupiny v Krempachoch, ktorá sa konala 4. apríla t.r. za účasti okolo 100 členov. Schôdza predsedal kr. Jozef Griguš. V správe ustupujúcej výboru, ktorú prednesol kr. Ján Petrášek, sa hovorilo o organizačných otázkach, kultúrnej činnosti miestnej skupiny a zdôrazňovala sa fakt, že slovenská národnostná menšina v Po-

sku môže mať svoju organizáciu, svoj tlačový orgán Život, že môže rozvíjať kultúrnu činnosť, že že krajanské deti sa môžu učiť slovenčinu. To vyplýva zo socialistického zriaďenia, z práv, ktoré ľudové Poľsko pod vedením Poľskej zjednotenej robotníckej strany zaručuje všetkým občanom bez ohľadu na národnosť a vierovyznanie.

Prácu MS v Krempachoch okrem diskusie kladne posudzovala aj správa revíznej komisie, ktorú predložil kr. Silvester Moš. O.i. povedal, že: „Práca miestnej skupiny bola veľmi dobra, niektorí členovia boli starší, niektorí mladší, ale všetci pracovali, všetci boli aktívni, obetaví“.

Diskusia tiež dokázala, že existujú otázky, ktoré mohli byť vyriešené priamo MS alebo Obv. výborom, bez čakania na volebnú schôdzku. Ide tu o výber repertoáru pre divadelný krúžok, zásobenie hudobného súboru notami, klubovní platňami so slovenskou ľudovou hudbou a tanečnou hudbou atď.

Nedostatok slovenských kníh, o ktorom sa hovorilo v diskusii, bol často spokojený nakoľko Matica slovenská odovzdala Spoločnosti značné množstvo kníh, ktoré minulý mesiac Ústredný výbor dodal Obvodným výborom na Spiši a Orave. K diskusným príspievkom, ktoré sa týkali: príliš malé množstvo slovenských učebník v škole, organizovanie sláčikového kurzu pre 20 kandidátov a iných organizačných záležitostí zaujal postoj tajomník ÚV Augustín Andrašák, ktorý sa zaviazal,

že tieto otázky predloží na prerokovanie predsedníctvu ÚV. V diskusii prehovoril aj red. A. Chalupec, ktorý upozornil na hlavné problémy spojené s organizačnou a kultúrnou pracou Spoločnosti.

Diskutér, ktorí hovoril o otázkach spojených s býv. účastníkmi Slovenského národného povstania prosíme, aby si prečítali správu Odbojári SNP budú členmi ZBOWID, ktorú uverejňujeme na 10 str., ako aj list Ústredného výboru ZBOWID, ktorý bude uverejnený v budúcom čísle Života. Čitatelia z Krempach prosíme, aby si prečítali aj správu zo schôdzky v Novej Belej, ktorá sa v istej miere týka aj otázok, o ktorých hovorili na svojej schôdzi.

Do nového MS boli zvolení: JÁN PETRÁŠEK — predseda, VALENT BRIZEK — podpredseda, ANNA PETRÁSEKOVÁ — podpredsedkyňa, FRANTIŠEK LUKÁŠ — tajomník, JOZEF PETRÁŠEK — podkladník, členovia: DOMINIK GALINIÁK, JÁN GALINIÁK, ALOJZ GALUŠ, JOZEF GRIGUŠ, JOZEF KAPOLKA, FRANTIŠEK KOVALČÍK, MÁRIA KOVALČÍKOVÁ, JÁN LUKAŠ, ALŽBETA SURMOVÁ a JÁN ZIGMUND.

Bola zvolená revízna komisia v tomto zložení: SILVESTER MOŠ — predseda, JÁN KRZYSIK — tajomník a JÁN KAČMARČÍK — člen.

Za dopisovateľov Života boli zvolení: MÁRIA BRYJOVÁ, ALOJZ GALUŠ a FRANTIŠEK KOVALČÍK.

NÁVŠTEVA ODBOJÁROV V REDAKCII

Našu redakciu navštívil Peter Alexejevič Veličko, sovietsky partizánsky veliteľ, ktorý pôsobil na území Slovenska, a za SNP bol veliteľom 1. partizánskej brigády gen. M. R. Štefánika. Spolu s P. A. Veličkom prišiel bývalý partizán tejto brigády Stanislaw Majewski. Na stretnutie pricestovali aj Andrej Kucek z Veľkej Lipnice a František Svetlák z Malej Lipnice, ktorí bojovali v SNP.

Niekoľko hodín trvajúca beseda oživila spomienky oných dní, keď v boji so spoločným nepriateľom utužovalo sa priateľstvo všetkých národností a upevňovali sa zväzky osobnej sympatíe, ktoré trvajú dodnes. Využívajúc priležitosť P. A. Veličko posielala našim prostredníctvom srdečné pozdravy všetkým účastníkom SNP, ktorí teraz žijú na Spiši a Orave. (mk)

V ďalšom čísle uverejníme rozhovor s P. A. Veličkom a jeho spomienky na udalosti v predvečer SNP v Martine.

Na našej snímke: Veliteľ 1. partizánskej brigády gen. M. R. Štefánika na Slovensku P. A. Veličko v rozhovore s kr. F. Svetlákom a A. Kucekom.

LENINSKÉ DNI

V aprili prebiehajú oslavys Leninských dní. Do týchto osláv sa zapojila aj Kultúrna spoločnosť Čechov a Slovákov v Poľsku. Dňa 18. 4. t.r. delegácia našej Spoločnosti: Jozef Bryja z Novej Belej, Anna Mačičková z Jurgova, Jozef Vojtas z Jurgova a Anna Surmová z Krempach položili pred pomníkom V. I. Lenina v Poronine veniec s nápisom: Veľkému Leninovi KSČaS v Poľsku.

CECÍLIA BRYJOVÁ

PRVOMÁJOVÉ OSĽAVY

V celom Poľsku sa konali prvomájové oslavys, v mestach a na vidieku. Chcem vám napísat niečo o oslavách v

mojej rodnej dedinke Nová Bela a v okresnom meste Nowy Targ.

Na 1. mája počasie nám veľmi neprialo, bolo zima a odpoludnia, aj pršalo no jednako všetky podniky sa zúčastnili sprevodu. Na prvomájovej manifestácii v Nowym Targu sa zhromaždilo asi dvadsať tisíc ľudí. Na tribúne zaujali miesta predstaviteľia stranických orgánov a orgánov štátnej moci s prvým tajomníkom OV PZRS Józefom Nowakom. Bol prítomný aj člen ÚV a VV PZRS T. Wachowski.

V sprevode sa pekne vynímaла mládež a najväčší podnik nášho okresu, obuvnícky kombinát Podhale.

Okrem osláv v okresnom meste, prvomájové sprevody prešli ulicami aj našich dediniek. Aj v Novej Belej sme oslavili 1. mája. Slávnosť sa konala ráno o 9.00 hod. pred základnou školou. Slávnosť sa zúčastnila školská mládež z Novej Belej a Krempach, boli prítomní aj predstaviteľia strany, Miestného národného výboru, hasičský sbor z týchto dvoch obcí. Úvodom slávnosti hrala kapela MS KSČaS z Novej Belej. Potom prehovoril tajomník MV PZRS, riaditeľ školy W. Papiež a predsedza MNV Silvester Moš. Školská mládež recitovala básne, spievala a tancovala.

V Nowym Targu pri priležitosti 1. mája sa konala pre-

ZO ZASADANIA PREDSEDNÍCTVA ÚV KSČaS

Realizácia uznesení IV. zjazdu stala sa východiskovým bodom III. pracovnej pojedy predsedníctva ÚV KSČaS, ktorá sa konala 18. apríla t.r. v Krakove, o čom sme písali v minulom čísle.

Vychádzajúc zo záverov IV. zjazdu a z aktuálnych možností našej Spoločnosti, predsedníctvo ÚV prerokovalo a upresnilo najdôležitejšie úlohy a podujatia, ktoré čakajú Spoločnosť tohto roku. Plán práce je pomerne rozsiahly, zahrnuje všetky oblasti našej činnosti. Veľa pozornosti venuje najmä otázke kultúrnej a organizácej práce, teda klubovniam a ich ďalšiemu vybavovaniu, rozvoju ochotníckych súborov, školstvu a vyučovaniu slovenčiny na školách, jazykovým kurzom. Ob-

sahuje rôzne súťaže, preteky a prehliadky súborov, predvída ich vystúpenia mimo našich stredísk, o.i. v Československu, nezabúda ani na tradičné augustové vatry.

V ďalšej časti zasadnutia predsedníctvo sa zaoberalo otázkou rozpočtu na rok 1971 a rozdelením finančných prostriedkov pre ÚV a jednotlivé Obvodné výbory. Nakonko sa vyskytli určité disproporcii vo financovaní potrieb Obvodných výborov na Spiši a Orave, predsedníctvo rozhodlo utvoriť komisiu, ktorá prepracuje tohtočný rozpočet, aby vyhospodariť dodatočné prostriedky na dofinancovanie Obvodného výboru na Orave. Zloženie komisie: predsedza ÚV, tajomník ÚV a predsedovia Obvodných výborov. Po-

hliadka ľudových súborov v športovej hale Gorce. Prehliadky sa zúčastnilo desať súborov o.i. aj súbory našej Spoločnosti z Nižných Lapšov, Novej Belej, Krempach, Jurgova, Oravy a Kacviny. Prehliadky sa zúčastnil aj Cigánsky súbor z Nového Targu.

CECÍLIA BRYJOVÁ

JABLONKA

Tento rok prvomájové oslavys prebiehali v Jablonke v znamení špatného počasia a dárka. Bolo aj veľmi zima. Napriek tomu už od rána sa schádzali ľudia z okolitých obcí, aby spoločne oslávili Sviatok práce. Zhromaždení privítali predstaviteľa OV PZRS z Nového Targu. Prejav mal raditeľ licea v Jablonke Jerzy Janaš. Po manifestácii si prítomní obzreli vystúpenia školskej mládeže.

EMIL KOZUB

ODBOJÁRI SNP BUDÚ ČLENMI ZBoWiD

Na území Spiša a Oravy v Novotarskom okrese žijú mnohí poľskí občania slovenskej národnosti, ktorí počas druhej svetovej vojny bojovali s fašizmom. Najväčšiu skupinu tvoria tí, ktorí bojovali v Slovenskom národnom povstani. Z rokov boja majú rôzne dokumenty, vyznamenania, udržujú styky so spolubojovníkmi, ktorí súčasne bývajú na Slovensku. Už niekoľko rokov tito ľudia snažia sa stať členmi Zväzu bojovníkov za slobodu a demokraciu (ZBoWiD). Táto otázka bola referovaná tak na okresných úradoch, ako aj na schôdzach a zjazdoch Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku. Ale doteraz sa nepodarilo ju vybaťiť. A je to predsa dôležitá otázka. Miesto týchto ľudí je práve v radoch ZBoWiD najmä preto, že mnohí bojovníci proti fašizmu alebo ich rodiny sú v fažkej situácii vyzývajúcej všeestrannú pomoc napr. lekársku a iné.

Vďaka iniciatíve redakcie Život a časopisu Za Wolność i Lud konalo sa 11. mája 1971 stretnutie predstaviteľov bývalých protifašistických bojovníkov Andreja Kuceka z Veľkej Lipnice a Františka Svetláka z Malej Lipnice na Ústrednom výbere ZBoWiD. Za túto organizáciu stretnutia sa zúčastnil tajomník ÚV pluk. Marian Soltyšiak a predsedza Hlavnej verifikačnej komisie pri ÚV ZBoWiD pluk. Tadeusz Radwan. Stretnutie prebiehalo v milom a srdečnom ovzduší, a čo je najdôležitejšie, autoritatívne sa na ňom konštovalo, že

skonkretizovaní dodatočných finančných požiadavok ÚV sa obrati s patričnými návrhmi na ministerstvo vnútra a ministerstvo kultúry. ÚV vo svojej finančnej politike bude spieť k tomu, aby vyrovnať rozdiely medzi OV na Spiši a na Orave.

Kultúrna spoločnosť Čechov a Slovákov v Poľsku bude na budúci rok oslavovať štvrtstočie svojej existencie. Preto bol vypracovaný predbežný plán osláv a zvolený pracovný výbor v zložení: A. Andrašák, A. Chalupec, V. Hess, J. Kovalík, V. Krištofek, J. Molitoris, F. Moš, J. Novák a J. Šternog (mená uvádzame v abecednom poriadku), ktorý sa začne zaoberať pripravami k oslavám tohto jubilea.

Nakoľko sa v miestnych skupinách čoraz viac rozvíja ochotnícke hnutie — konštovalo sa na zasadaní — je nutné neustále pozdvihovať ich umelosť a reportažovú úroveň. Zároveň treba zaistit zvýšenú odbornú starostlivosť

neexistujúci žiadne formálne ani iné prekážky, aby poľskí občania slovenskej národnosti — bojovníci za slobodu Slovenska mohli sa stať členmi ZBoWiD a plne využívať všetky práva spojené s členstvom v tejto organizácii. V stanovách ZBoWiD sa zreteľne konštatuje, že členmi zväzu môžu byť všetci poľskí občania, ktorí zodpovedajú určeným podmienkam. V tomto prípade takisto podmienkou podľa stanov je účasť v boji proti nacistickým okupantom v Poľsku a na všetkých frontoch protifašistického boja počas druhej svetovej vojny.

Predstaviteľia ÚV ZBoWiD vydali patričné pokyny krajovských orgánom ZBoWiD, ktoré vybavia organizačné záležitosti našich krajanov — odbojárov zo Spiša a Oravy.

Tieto pokyny ÚV ZBoWiD uverejníme v ľúlovom čísle. (mk)

ČIK, FRANTIŠEK ŠISKOVIC, JOZEF ŠPERNOGA a JÁN VENIT.

Do revíznej komisie boli zvolení: ANTON KOVAL — predseda, MICHAL JURAS — tajomník, JÁN MOLITORIS — člen.

Za dopisovateľov Života boli zvolení krajania: ANTON PIVOVARČÍK a ANTON PACIGA.

SPRÁVA O ČINNOSTI MS KSČaS V KACVÍNE ZA ROK 1970

V mene ustúpujúceho výboru miestnej skupiny KSČaS v Kacvíne predkladám volebné schôdzci túto správu o činnosti za rok 1970. V uplynulom volebnom období sme sa sústreďili na výmenu členských legitimácií a nábor nových členov. Počet členov našej miestnej skupiny k dnešnému dňu je 225.

Za uplynulé volebné obdobie sa konali mnohé kultúrne podujatia. Tanečný súbor oživil svoju činnosť čo bolo zásluhou nielen aktivistov MS ale predovšetkým aktivity samotnej mládeže. Tento súbor vystupoval v Rabke na okresných elimináciach, kde získal tretie miesto. Krajan Jozef Galovič nacvičil s divadelným krúžkom hru Matka, s ktorou krúžok vystupoval v iných obciach, ako napr. v Krempánoch.

Snahou ustúpujúceho výboru miestnej skupiny bolo, aby nás krajanský časopis Život čítať čo najviac krajanov. Veď vieme, že je pre nás obľokom do sveta a do našej Spoločnosti. Už len to, že je vydávaný v slovenčine a v češtine je pre nás nesmierne dôležité. Nás materinský jazyk sa vyučuje aj v škole, ale naposledy počet žiakov klesol. Na krajanských schôdzach sa poukazovalo, že učebnice vydávané v slovenčine pre národnostné školy sú zastarané a preto nevyhovujúce.

V uplynulom volebnom období sa konal 4. zjazd našej Spoločnosti, ktorého následkom je oživenie a prehľbenie kultúrnej práce. V posledných rokoch máme aj širšie styky z ČSSR. Naše súbory vystupovali na Martinských slávnostach, ktoré sú prehľadou národnostných súborov.

Otázku, ktorú by bolo treba vyriešiť je premietanie filmov. Za uplynulé volebné obdobie sa filmy nepremietali a preto dúfame, že ÚV KSČaS túto otázku čo najskôr vyrieši.

Bolo by dobre, ak by v novom volebnom období obnovila prácu dychovka, ktorá u nás v Kacvíne má bohaté tradície. Dúfame, že v novom volebnom období celý kolektív MS bude pracovať ešte lepšie ako doteraz, že dosiahneme ešte lepšie výsledky.

Moš a Andrej Vojtas. Za členov komisie na Orave boli zvolení: Ferdinand Ďurčák, Andrej Kucek a Ferdinand Svetlák. Za predsedu hlavnej komisie bol zvolený red. Adam Chalupec.

V súvislosti s týmto predsedníctvom ÚV sa obracia na všetkých členov našej Spoločnosti, aby podľa svojich možností prispej s pomocou týmto komisiám v ich obfajnej práci a poskytli im potrebné údaje a informácie pôpriade súmky, články a iné dokumenty.

Zároveň predsedníctvo splnomocnilo uradujúcich členov ÚV aby vypracovali program pobytu v Poľsku hostí z Matice slovenskej, schválilo návrh Obvodného výboru na Spiši o zamestnaní vo funkcií kultúrneho inštruktora kr. Františka Kovalčíka a vo funkcií inštruktora pre klubovne kr. Jozefa Briju, rozhodlo zamestnať na ÚV novú účtovníčku kr. Máriu Ziembovú a pod.

JÁN KACVINSKÝ

ZELOV

V Zelov bude postaven nový obchodní pavilón a to v dělnickém sídlišti v ulici Žeromského. Kromě toho se počítá se stavbou nové pekárny, řeznictví a závodu na lahvování šumivých nápojů, dále v ulici Dzelné bude postaven Dům požárníka. Byly zahájeny práce na stavbě rekreačního střediska na Patyách. V ulici Piotrowské a do Herbertova probíhá úprava chodníku. Družstvo „Zelovianka“ obdrželo již dotaci v částce tří a půl milionu zlatých na rozšíření a modernizaci. V nejbližší době toto družstvo zaměstná přes sto osob, většinou ženy.

KUCÓW

Z vyprávění starých krajanů jsem se dověděla, že hrstka Čechů v Kucové se snažila dát svým dětem vzdělání, což v meziválečném období nebylo ani snadné, ani levné. Střední a vysoké školy byly drahé, za vzdělání se musilo platit. Kromě toho se ještě platilo za internát (bylo málo míst) nebo za byt v soukromí. Z Kucova a okolí tehdy obslovovalo střední školu osm chlapců. Sedm působilo jako učitelé, část ve státních školách, část odjela na Volynsko do okoli Lucku a Rovně a zde učili ve školách České školní matice. Na Volyni žily velké skupiny Čechů. Zdejší národnostní česká menšina vydávala svůj vlastní časopis, myslím, že čtrnáctideník „Hlas Volyně“, jejž odebírali i někteří Češi v Kucově. Jedním z posledních redaktorů tohoto časopisu byl Evžen Nevečeřal, učitel, který pocházel z Folwaruku (vesnice vzdálená 1 km od Kucova).

Naši krajané z Kucova, kteří pracovali na Volyni, bojovali za druhé světové války v Československém armádním sboru generála Ludvíka Svobody, dnešního prezidenta ČSSR. Schopný pedagog Evžen Nevečeřal, o němž jsem se již zmínila, dirigent souboru, zpívák s krásným lyrickým tenorem, padl při dobývání Dukelského průsmyku. Další účastník bojů o Duklu, Teofil Svoboda, také učitel z Kucova, byl též raněn. Dnes je ředitelem školy v Československu. Některí z tohoto pokolení učitelů již zemřeli, jiní žijí v Československu a změnili svá povolání.

Nutno se ještě zmínit o tom, že před válkou řada Kucovanů studovala na vysokých školách. Některí studia ukončili: jeden lékař, jeden biolog, matematik, dva teologové a inženýr chemie.

Po válce, v důsledku změny společenského zřízení, studuje větší počet vesnické mládeže. Platí to i pro kucovské Čechy. Většina mládeže však volí vzdělání technické, které je dnes atraktivnější a lépe placené.

Myslím si však, že je škoda, že vymřelo pokolení Kucovanů, kteří si zvolili krásné a ušlechtilé učitelské povolání a že u nás, v Kucově, nevyrostli ti, kteří by je následovali.

LÝDIE MUNDILOVÁ

NEDECA-ZÁMOK

Rolníci z Nedece-Zámku sú vo veľmi ťažkej situácii. Sú to: Ján Piontek, Józef Florek, Valent Milaniak, František Bogačík, Jozef Bogačík, Ján Jánoš, Štefan Jánoš, Vojtech Bogačík, Ján Kiedziuch a Jakub Kiedziuch. Ich gazdovstvá sa nachádzajú na mieste, ktoré bude zaplavene vodou budúcej priečady. Musia sa vysťahovať, čo považujú za normálne. Lenže okres dáva im nepriateľné návrhy. Môžu sa preťahovať do Nedece alebo do Falštína, kde

Clenovia výboru MS KSČaS vo Falštíne pripravujú pre svojich členov nové legitimacie.

dostanú 7-árové stavebné pozemky a žiadne pole. Polia, ktoré nebúdú zaplavene im však ostatnú v Nedeci-Zámku. To znamená, že z nových bydlísk budú musieť cestovať do práce na svojich poliach priesmerne 5 až 10 km.

Vieme, že všetky otázky spojené s výstavbou priečady musia byť kladne vyriesenne nielen z hľadiska národného hospodárstva, ale aj z hľadiska ľudu, ktorí tam bývajú. Príklad Nedece-Zámku svedčí o tom, že byrokratickým spôsobom sa riešia ľudské problémy. Je to v protiklade s celoštátnou politikou. Ešte je dosť času, aby sa nášli iné koncepcie, prijateľné pre rolníkov v Nedeci-Zámku.

MK

Deti najlepšie sa hrajú pri Nedeckom hrade

Rabia Skala, Wetylina, Žródło Solinki, Polonina a Wielka Rawka budú utvorené prirodne rezervácie. Diskutovalo sa aj o otázkach ochrany lesov pred škodcami, prikrmovania lesnej zveri v zime a dodržovania predpisov týkajúcich sa jednotlivých časových období určených na lov rýb a zveriny.

Polško a Slovensko už dávno spolupracujú v oblasti udržovania čistoty vody a vzduchu.

MÁRIA BRYJOVÁ

ODPOWIADAJĄ NAM

OD REDAKCJI: 24 Czytelników naszych z Zubrzycy Dolnej zwróciło się do nas z prośbą w sprawie szkód wyorzadzonych na ich gruntach przez sprzęt mechaniczny stosowany przy przeprowadzonej na nich gruntach melioracji.

W sprawie tej wystąpiliśmy ze stosowną interwencją do Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Nowym Targu.

Z satysfakcją stwierdzamy, że Wydział Rolnictwa i Leśnictwa udzielił nam rzeczej i szybkiej odpowiedzi wychodząc naprzeciw zgłoszonych przez mieszkańców Zubrzycy postulatów. W związku z tym, dziękując w imieniu Czytelników Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa za zajęte stanowisko publikujemy poniżej jego pismo z dnia 19 kwietnia b.r.

Wyrażamy równocześnie przekonanie, że także Gromadzka Rada Narodowa w Zubrzycy Górnnej, realizując decyzję Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa w przedmiocie zastosowania ulg w podatku gruntowym podejdzie do sprawy równie operatywnie.

Jednocześnie poddajemy pod rozważenie n. Czytelnikom z Zubrzycy Dolnej (— i nie tylko tam), wniosek zawarty w odpowiedzi Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, aby do pewnych prac włączyła się sama ludność wioski. Chodzi tu o to, że część robót przy melioracji gruntów można wykonać ręcznie, unikając w ten sposób szkód powodowanych przy stosowaniu sprzętu mechanicznego. A oto treść odpowiedzi na naszą interwencję:

REDAKCJA „ŽIVOT“ WARSZAWA

„W załatwianiu Waszego pisma w sprawie podania rolników wsi Zubrzycy Dolnej dotyczącego przeprowadzania robót melioracyjnych, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa PPRN w Nowym Targu wyjaśnia:

Roboty melioracyjne drenowanie gruntów ornych na obiekcie Zubrzycy Dolna przeprowadzane są przy za stosowaniu sprzętu mechanicznego Koparkami ETN i spychaczy gąsienicowych, oraz częściowo ręcznie. Rolnicy Zubrzycy Dolnej nie są zadowoleni z wykonawstwa mechanicznego z uwagi, że koparka kopie szerokie rowki i wyrzuca dużą ilość ziemi co uniemożliwia zasyp ręczny, a który wykonywany jest przy użyciu spychaczy.

Przy wykonywaniu robót drenarskich sprzętem mechanicznym, powstają szkody zwłaszcza jeśli roboty wykonywane są w okresie wegetacji roślin. Ręczne wykonanie obiektu jest niemożliwe z braku robotników, przy czym na obiekcie zatrudnieni są robotnicy dowozni z innych rejonów powiatu i sąsiednich powiatów, podeczas gdy miejscowości ludność mimo dość dobrých zarobków nie podejmują pracy na tym obiekcie. Aby straty w plonach ograniczyć do minimum ustaloną harmonogram robót na zebra niu w dniu 6-go lutego 1971 r. w ten sposób, że roboty przy

użyciu sprzętu mechanicznego będą wykonywane z dużym nasileniem od stycznia do 15-go maja i w okresie jesiennym, natomiast w okresie wegetacji roślin roboty mechaniczne będą prowadzone w mniejszym zakresie na gruntach o malej produkcji, na gruntach o większej produkcji wykonywane będą ręcznie.

Odnośnie wyrządzania szkód w oziminiach podaje się, że roboty mechaniczne na tych uprawach o ile jest to możliwe są ograniczone, a wykonywać się je ręcznie, natomiast na małych skrawkach ominięcie jest niemożliwe. Szkody wyrządzane w tym okresie w płodach rolnych są znikome.

Wyjaśnia się również, że rolnik który składał podanie w dniu 25 marca 1971 r. odnośnie wykonawstwa robót został poinformowany, że podanie ich zostanie rozpatrzone i pisemnie zostaną poinformowani o załatwieniu sprawy. W związku z tym tut. Wydział zwrócił się pismem do wykonawcy o natychmiastowe wykończenie robót to jest zasypanie wykonywanych sáczków i uzupełnienie zasypów wykonanych w okresie zimowym.

Zainteresowani rolnicy zostali powiadomieni pismem z dnia 29.III.1971 r. o podjętych krokach w tej sprawie.

Komisjnie w dniu 14-go kwietnia br. przy udziale stron zainteresowanych ustalono, że wykonawca roboty wykonane w okresie zimowym wykończy w całości do końca kwietnia 1971 r., a rolnicy będą sukcesywnie wykonywać prace wiosenne.

Ustalono również, że wykaz wyrządzonych szkód zostanie przedłożony do GRN w Zubrzycy Górnnej celem zastosowania ulg w podatku gruntowym. Wykonawca zobowiązały jest tak kontynuować roboty mechaniczne aby powstale szkody były jak najmniejsze, a uniknięcie których w 100% jest niemożliwe.

Zaznacza się, że roboty wykonywane są maszynami stosowanymi przez przedsiębiorstwa Melioracyjne w całym kraju i taki sprzęt jest w pracy na obiekcie Zubrzycy Dolnej, a który nie odpowiada rolnikom w Zubrzycy Górnjej.

Tut. Wydział sugerował rolnikom wsi Zubrzycy Dolnej na zebrańiu, że roboty mogą być wykonane ręcznie o ile do prac zgłoszą się miejscowi rolnicy co jednak nie dało żadnego rezultatu i ani jeden rolnik nie zgłosił się do pracy. Stan ten zmuszał wykonawcę do stosowania sprzętu mechanicznego.

Zaznacza się, że grunty na których wykonano roboty w tym okresie będą normalnie obsiane i nie będzie żadnych strat w płodach rolnych.”

**KIEROWNIK
WYDZIAŁU ROLNICTWA
I LEŚNICTWA
inż. KAZIMIERZ
BALAJEWICZ**

Dne 8. kvetna letosího roku zemrela v Kucově ve věku sedmdesáti pěti let matka místopředsedy Místní skupiny KSČaS v Kucově a tchýně předsedy Obvodního výboru KSČaS v Zelově paní Emílie Semerádová. Jejího pohřbu se zúčastnila četná rodina, sousedi a známí, skupina přátel a sbor evangelicko-reformní církve ze Zelova. Ze Zelova doprovodilo zemřelou na poslední cestě asi 50 osob. Na hřbitově se shromáždilo asi 400 osob. O životě a práci zemřelého hovořil nad hrobem kantor kucovské farnosti Bogusław Niewieczarz, který se zmínil o jejích zásluhách, o tom, že byla dobrou manželkou, matkou a hospodynou. Druhý projev prosil farář evangelicko-reformní církve ze Zelova, který sloužil po hřební obřady.

Památku na zemřelou zůstane dlouho v pamti nejen její rodiny, ale i všech přátel a známých.

Cest její památe.

OV KSČaS v Zelově

OTÁZKY

Počet ošípaných má sa v Poľsku zvýšiť do roku 1975 asi na 17 mln kusov. Dodačne ok. 2 mln kusov majú vyrobiť sukromne hospodáriaci rolníci. Súčasne okolo 90% ošípaných dochovávajú súkromní rolníci, zbývajúca časť pripadá na štátne majetky. Roku 1975 tieto proporce sa zmenia v prospech štátneho majetkov, ale o výrobe nadalej bude rozhodovať rolník.

Preto bolo by načase pomyslieť o špecializácii niektorých gazdovstiev s menej úrodnou pôdou v chove ošípaných, tým viac, že marcové zvýšenie výkupných cien jatočného dobytka vytvára priaznivé podmienky pre rozvoj chovu. Naskytá sa však otázka, ako pri zvýšenom chove možno zmenšiť pracovné náklady. Pri zavedení aspoň čiastočnej mechanizácie, v čase určenom pre obsluhu jednej ošípanej možno obslúžiť aspoň 10 kusov. Čo je teda potrebné pre túto mechanizáciu?

Potrebné sú predovšetkým elektrické paráky, drevie, miešačky krmív, vozíky na prevádzanie krmív a pod. Za týmto účelom na ministerstve

poľnohospodárstva pristúpili k vypracovaniu patričných riešení výroby takýchto zariadení v masovej miere, aby týmto spôsobom vyjsť v ústrety hospodárskej iniciatíve vidieka. Na súkromných hospodárstvach chovom sa zaoberajú väčšinou ženy. Prí-

možno dosiahnuť pekný denný prírastok vo výške až 80 dekagramov mäsa.

Ked' sa pozoruje hospodárenie jadernými krmivami, možno si všimnúť, že napríklad príliš nízke krmivové dávky dávame prasnicam. Miesto doterajšieho 1 q treba pre jednu prasnicu určiť 3 q jaderných krmív. Naproti tomu 1,5 q na 1 kŕmnika je podľa špecialistov príliš veľa. Stačí teda zmenšiť o 10 kg množstvo krmív určených pre jedného kŕmnika, aby týmto spôsobom získať dodatočné krmivové rezervy.

Zelené krmivá si môžeme zabezpečiť tak, že vysievame vedľajšie rastliny, bud' si vydelime kúsok zeme, na ktorom sejeme seradelu, kukuricu a dokonca dátelinu.

Dnes najväčšou úlohou zootechnickej služby je poskytnutie čo najširšej odbornej pomoci všetkým rolníkom, ktorí rozširujú chov ošípaných, pretože zabezpečenie výroby mäsa a iných výrobkov živočisného pôvodu pre potreby krajiny, je najdôležitejšou úlohou dneška. (Mirek)

prava krmív a potom ich prenášanie niekedy na dosť veľké vzdialenosť stojí veľa zdravia a námahy. Preto v prvom rade pristúpi sa k výrobe patričných vozíkov, a po ich overení v praxi začne sériová výroba. Musia to byť vozíky lacné a v obsluhe jednoduché.

Treba pripomenúť, že hoci sa zvýšila cena jaderných krmív a najmä krmív s vysokým obsahom bielkovín, jedenako pri racionalnom chove, najmä v lete, keď sa vo veľkej miere využívajú zelené krmiva iba s nevelkým prídatkom jaderných krmív,

ROZHODUJE ROZUM A VÝPOČET

Na stránkach Života sa veľa písalo o východach aké dáva nám rolníkom špecializácia gazdovstva. Špecializácia je dobrá, ale nie všetci rolníci môžu na svojich gazdovstvách zavádzanú špecializáciu, — píše čitateľ.

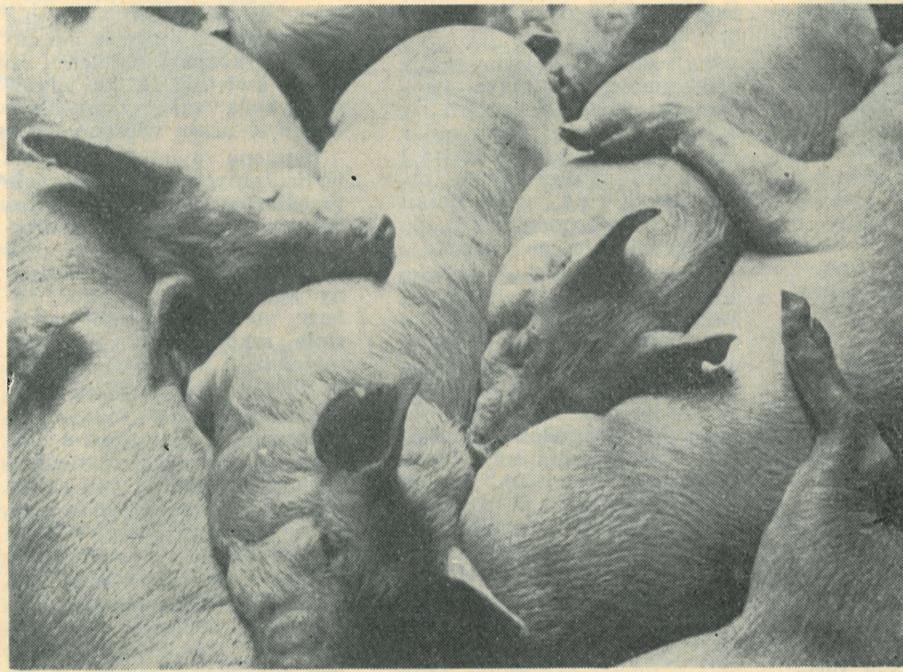
Prečo? Pre rôzne príčiny. Ak chceme mať špecializované gazdovstvo musíme mať k tomu aj vhodnú pôdu. Čo má robiť rolník, ktorý má napríklad šesť alebo viac hektárov pôdy najhoršej triedy, akú si má zvoliť špecializáciu? Na takom gazdovstve nemožno zavádzanú špecializáciu, tu treba uvažovať ako zviazať koniec z koncom. Rolníci, ktorí majú dobrú pôdu môžu sa špecializovať v pestovaní jednotlivých druhov rastlín alebo v chove. Ale zoberme ako príklad moje gazdovstvo. Ak by som roku 1970 zasial iba žito neviem, ako by som si poradil, lebo by som musel začať do konca aj to, ktoré som zasial. Ked'že som však mal zasiatú aj pšenicu, mal som po starosti, pšenica ma zachránila pred nedostatkom obilia.

Keby som zasial iba pivný jačmeň odkiar' by som bral slamu, ved' jačmeň nedáva toľko slamy, ako ozimé obilie. To isté sa týka aj okopanín. Prečo nemožno pestovať iba jeden druh zemiakov? Lebo nie každý rok sa vydaria tie isté druhy. Sadím viac druhov zemiakov a keď sa nevydarí jeden druh, druhý predsa len dá dobrú úrodu a dosiahnete priemerne 180 q z hektára.

Máme teraz na vidieku agronomov. Ale to nestáči. Každý rolník musí byť ogronómom. Ak sa nevyzná v poľnohospodárstve, jeho gazdovstvo neprinesie zisky. Podľa mňa je to správne, že nás Život popularizuje nevyhnutnosť poľnohospodárských školení. Môžem komštatovať, že poľnohospodárske školenie mi veľmi pomohlo. Vďaka školeniu príroda nie je pre mňa taká nebezpečná, sejem a pestujem všetkého po troške, aby som v prípade živelnej pohromy nemusel mať iba straty. Chovam aj ošípané, aj voly a dve kravy, ktoré mi dávajú spolu asi osem tis. litrov mlieka ročne.

List spracoval: (dp)

POL'NOHOSPODÁRSKA VEDA PRED DVETISÍC ROKMI

Nevyrušujte nás — priberať!

Jednou z najstarších poľnohospodárských učebníčok je trojvázkové dielo Rimana Varro napísané pred asi dvetisíc rokmi. Toto dielo dokazuje, že Rimania pestovali nielen spoločenské vedy, ako napríklad známe aj dnes rímske právo, ale zaujímali sa aj inými vedeckými odvetviami o.i. poľnohospodárstvom.

Tento rímsky vedec — poľnohospodár uvádzal vo svojej učebnici mnohé predpisy, ktoré aj dnes sú aktuálne. Napríklad v kapitole o chove ošípaných Varro radí, aby prasatá, ktoré kupujeme malí malú hlavu a dlhé telo. Pri voľbe prasnice musíme hľadiť koľko majú ceckov, ktorých by nemalo byť menej ako 12 a po prvom oprasnení malí by sme si ponechali iba prasnice, ktoré majú prinajmenšom toľko prasiatok, koľko majú ceckov.

Ale v starej učebnici sú aj také veci, na ktoré dnes hľadíme ako na anekdoty, a ktorým neveríme. Autor napríklad, že na vlastné oči videl tak výkonného brava, že už nemohol ani vstať a natoľko stratiť cit, že myš si vyhryzala v jeho slanine dieru, urobila si tam hniezdo a mala mladé.

MIESTO MLIEKA...

Čílski vedci objavili látka, ktorá nahradzuje mlieko.

Toto „mlieko“ sa vyrába s rýb. Po spracovaní rybacieho mäsa dostávame biely prášok veľmi bohatý na bielkoviny. Tento prášok rozpustený vo vode je veľmi podobný mlieku čo sa týka jeho výživných hodnôt. Horšie je to s výnou, značne sa totiž líši od výne prirodzeného mlieka.

(pd)

Z KALENDÁRA NA — JÚL - ČERVENEC

Lipiec to žniwa. Do sprzetu zboží pristupuje juž si wtedy, kiedy ziarno jest jeszcze niezupełnie twarde, ale również nie za miękkie. Jak to mówią „czas mu bo łamie się na pazurze“. Przeoczenie tego okresu powoduje zawsze straty.

Równolegle ze sprzętem zbożem, przeprowadza się podwórki na ścierniskach. W razie potrzeby również wapnowanie pól, na glebach zakwaszonych w tym samym czasie wysiewa się poplony. Jak również nadal prowadzi się walkę ze stonką ziemniaczaną. Drób i trzodę chlewową szczepi się przeciwko pomorowi.

Lipiec to także główny okres stanówka owiec. Oto ogólne wskazania typowe dla tego okresu.

Dalsze nasze rozważania dotyczyć będą nowej lecz cennej, a jeszcze mało znanej paszy dla trzody chlewnej.

Rolnicy wiedzą, że od śrutu zbożowej znacznie wyższa wartość pokarmowa posiadaają mieszanki pasz treściwych. Zawierają one więcej białka, soli mineralnych, witamin i innych składników niezbędnych dla prawidłowego rozwoju zwierząt. Dotychczas w spożyciu znajdowały się głównie mieszanki przemysłowe, które były sprzedawane w postaci gotowych produktów pokarmowych.

Produkcja takich mieszank jest droga. Zboże przywozi się od rolników do punktów skupu, stamtąd z kolei do mieszalni. Następnie mieszanki trafiają znowu z przemysłu do punktu sprzedaży i stamtąd do gospodarstw rolnych. Oto przyczyna wysokich cen. Obecnie kiedy w hodowli tego rodzaju mieszanki stosuje się masowo, kiedy wiedza fachowa rolników wzrasta, zamierza się stopniowo wprowadzić system przygotowania takich mieszank paszowych przez samych rolników. Można już

nabyć specjalny koncentrat „Provit“, nadający się właściwie do przyrządzania we własnym zakresie mieszanki do karmienia trzody chlewnej.

Zawiera on:

5% mączki mięsno-kostnej,
5% mączki z krwi,
20% mączki z ryb,
25% śrutu poekstrakcyjnej sojowej,
30% śrutu poekstrakcyjnej arachidowej,
5% drożdży pastewnych,
3% kredy pastewnej,
1% soli pastewnej,
6% mączki mineralnej z dodatkiem witaminy i antybiotyków.

„Provit“ miesza się z takimi paszami jak śruty zbożowe, otręby, susz ziemniaczany, suszone słodkie buraczane, susz roślin zielonych itp. Na przykład, aby uzyskać 100 kg mieszanki odpowiadającej pod względem zawartości białka mieszance dla tuczników „T“ należy zużyć: 20 kg „Provitu“, 40 kg śrutu żytniego i 40 kg śrutu jęczmiennej. Dla uzyskania 100 kg mieszanki o wartości zbliżonej do mieszanki dla mącio „L“ należy zmieszać: 20 kg „Provitu“, 40 kg otrąb i 40 kg śrutu zbożowej.

Sporządzając mieszanki we własnym zakresie, oszczędza się czas i uzyskuje poważne oszczędności. M.in. dlatego, że białko zawarte w „Provicie“ jest znacznie tańsze niż zbożowe zawarte w innych paszach. Białko w „Provicie“ jest bowiem aż o połowę tańsze od białka w mieszance „L“ i mieszance „T“ i ponad trzykrotnie tańsze od białka ziemniaczanego.

W marcu br. cena „Provitu“ została obniżona do 4,60 zł za 1 kg, tj. o 0,90 zł na kilogramie.

„Provit“ można również skarmiać w połączeniu z ziemniakami i sianem bez przyrządzania mieszanki pasz treściwych. Można nim nawet zastąpić mleko w żywieniu prosiąt. Istotne jest to, że pasza ta nadaje się do żywienia wszystkich grup trzody chlewnej.

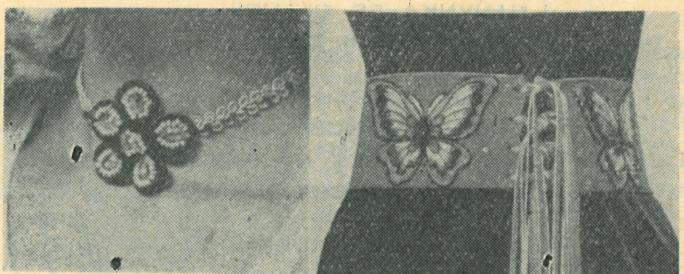
Poniżej podajemy przykład dziennej dawki pokarmowej dla tucznika mięsno-słoninowego.

waga żywego tucznika	Dnie żywienia w przedziale wagowym	Dziennie pasz w kg		
		Provit	ziemniaki	siano z motylkowymi
20 — 30	16	0,4	3,0	0,2
30 — 40	14	0,4	4,0	0,2
40 — 50	14	0,4	5,5	0,3
50 — 60	13	0,4	6,5	0,3
60 — 70	13	0,4	8,0	0,3
70 — 80	13	0,4	8,5	0,3
80 — 90	14	0,4	9,0	0,3
90 — 100	15	0,4	9,5	0,3
100 — 120	32	0,4	10,0	0,4
	144	58,0	1068	43,0

„Provit“ rozprowadzany na wsi od 1969 roku docenili już rolnicy w województwach o wysokiej kulturze rolnej: poznańskim, bydgoskim, opolskim. Przykład ten działa pozytywnie także na inne rejonky kraju.

S. D.

POHĽAD DO LETA

Všetkym ženám, ktoré chcú doplniť šatník odporúčame niekoľko modelov z pestrej kolekcie pre tohoročné leto.

V tomto krásnom letnom mesiaci, ktorý práve máme a v ktorom naše deti majú svoj sviatok, pripravili sme im niekoľko milučkých modelov. Vzory nie sú fažké pre spracovanie, alebo výzdobu tých šatôčiek, ktoré ste dostali v predajniach. Naši najmenší určite budú mať z nich veľkú radosť. Želáme im veľa radosti.

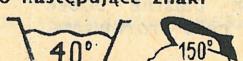

ZACHOWAJ!

Do czasu, kiedy do produkcji bielizny i odzieży stosowane były wyłącznie włókna naturalne (wełna, bawełna, len), wystarczył tradycyjny sposób prania przekazywany z pokolenia na pokolenie. Wkraczły jednak zdecydowanie w dobę włókien sztucznych i syntetycznych, gdzie tradycyjne sposoby okazały się dalece niewystarczające, a czasami wręcz szkodliwe. I oto zaczęły się kłopoty. Prac na sucho czy w wodzie, w pralce czy ręcznie, czy gotować, prasować, czy nie, a jeśli prasować to gorącym żelazkiem czy tylko letnim? Istnieje (przyjęty również w Polsce) międzynarodowy system oznaczania wyrobów włókieniowych, winny być umocowane znaki ostrzegające przed nie właściwym u wskazujące prawidłowy sposób prania i prasowania. Wykaz tych znaków podajemy w poniższej tabelce:

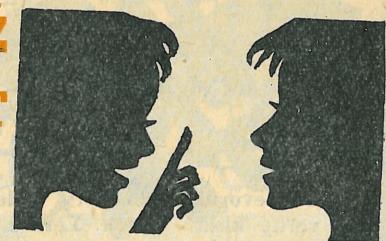
Lp.	ZNAK	ZNACZENIE		
1		nie prać w wodzie	5	
2		prać w roztworze o temperaturze nie wyższej od określonej (np. 40°C)	6	
3		nie chlorować	7	
4		nie czyścić chemicznie	8	
			9	

Jeśli na sukience z elany umieszczone zostały następujące znaki

UMĚNÍ, JEMUŽ SE LZE NAUČIT

(Pokračování)

Svěšená ramena. Obvykle naznačují podřízení se — v protikladu k vzpřímenému, ale uvolněnému držení těla u sebejistého člověka. Také to může napovídat, že žena podvědomě chce skrývat prsa, protože je povaha buď za příliš malá nebo za příliš velká. V tom případě je možno zachovat si kontrolu; sebedůvra není urážlivá a plné držení těla je jakémukoli požadavek jen na prospěch.

Nohy zaháknuté za židle. Příklad pozice, která často jasné ukazuje, že žena je nervózní. Může to sice posilovat nějakou jinou činnost, ale jako prostředek rozptýlení je to málokdy opravedlnitelné. Tomuto typu selhání se kontroly se lze vyhnout, když si uvědomíme, že nevypadáme uvolněně, a soustředíme se buď na správné držení těla, nebo na nějaký jiný nemápadný způsob kompenzace napětí.

Odvárcené a poněkud sklopené oči. Vizuální „distancování se“ plus podřízení vyjadřené sklopným pohledem. Zabraňuje to jakémukoli náznaku agresivnosti a zároveň to zbavuje nutnosti vnímat obličeje signál druhého. Podobně jako v jiných konfliktních situacích toho druhu, je i tady možno najít vhodný „můstek“, většinou nos druhého člověka. Tento technik používají hypnotizéři, poněvadž se tak omezují přímý kontakt z očí do očí, který někdy bývá velice rušivý.

Hraní si s vlasy. Je to velmi běžné chování, příbuzné zálibě ve vlněných příkrývkách nebo chlupatých hračkách, které se berou do postele a jsou vlastně náhrázkou matčiny srsti. Tento únik může na ostatní působit značně nepříjemně, zvlášť když se z něho stane zvyk, a je daleko lepší zastrčit ruku za pásek nebo do kapsy a uvolňovat nervové napětí klidně a nenápadně.

Hraní si s uchem kabelky. Podobné únikové činnosti jsou nám všem běžné, ale mohou mít nepříznivý vliv

na rozhovor, a proto je lepší dát si pozor a držet ucho nebo řetízek tak, aby se dal mačkat a nebilo to tak do očí.

Sezení na krajíčku židle. Tento příznak napětí patrně souvisí s podvědomým přání dát se na útek — je to pozice pro tu možnost výhodnou. K uvolnění napětí ale příliš nepřispívá. Bývá svrchovaně nepohodlné a okolí to často jako příznak napětí chápá. Takže — buďto vstaňte a jděte, nebo si sedněte pořádně a uvolněte se.

Odvárcený a nezaostřený pohled. Vizuální „distancování se“ uvolňuje pocit napětí tím, že se vyhýbáme vnímání výrazu na obličeji a zvláště v očích druhého. Je to běžný příznak konfliktu nebo rozpaky a patří do řady mechanismů, které vrcholí skutečným odchodem nebo dokonce útkem. Náprava: soustředěte se na nos protějšku a mějte na paměti, že ten druhý (ta druhá) pravděpodobně dělá totéž.

Kousání se do rtu. Známý výraz pochybnosti. Obyčejně se koušeme do spodního rtu, což nám brání ukázat dolní zuby — znamení útočnosti. Tak se automaticky zabráňuje ostatním, aby vystupňovali konflikt. Přesto však pořád dáváte najevo vnitřní napětí. Zkuste místo toho tisknout jazyk proti vnitřní straně dolních zubů.

Ruka pohrávající se s náramkem. Obyčejně se náramkem ustavičně otáčí kolem zápěstí nebo sa ohmatávají či splétají přívěsky. Je to poměrně zřetelný příznak napětí; musíte-li si už s něčím hrát, měli byste se pokusit dělat to co možná nenápadně. Zbavovat se takto nervového napětí je docela v pořádku, většina lidí to tak dělá, ale neměli byste připustit, aby se to stalo středem pozornosti. Ozdůbky zvoní, a když při tom hovoříme, bude nás cinkání rušit a napětí se bude stupňovat, místo aby se nám ulevilo.

(Pokračování
v příštém čísle)

to znaczy, że może ona być prana w wodzie o maksymalnej temp. 40°C i prasowana żelazkiem o temp. do 150°C. Umieszczenie tylko tych dwóch znaków świadczy o tym, że suknika może być czyszczona chemicznie przy użyciu wszystkich stosowanych rozpuszczalników. Ponieważ jednak wskazówki podawane na etykietkach są często bardzo ogólnikowe, podajemy szczegółową tablicę informującą CO i JAK PIERZEMY. Będzie ona przydatna tym bardziej, że na wyrobach produkcji krajowej, mimo obowiązujących norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, brak często jakichkolwiek informacji.

Uwaga: sposób prania tkanin z włókien mieszanych, powinien być dostosowany do włókien najbardziej wrażliwych.

	można prasować gorącym żelazkiem
	można prasować ciepłym żelazkiem
	można prasować letnim żelazkiem

Ze względu na sporą ilość towarów zagranicznych znajdujących się w handlu, podajemy znaczenie niektórych symboli i terminów nie stosowanych przy wyrobach krajowych.

ALL WOOL
DOUBLE JERSEY
100% ACETATE
DRY CLEAN ONLY
COLD WATER
LUKE WARM WASHING (30°)

— WEŁNA 100%
— PODWÓJNY JERSEY
— SZTUCZNY JEDWAB OCTANOWY 100%
— CZYSZCZENIE TYLKO NA SUCHO
— PRAC W ZIMNEJ WODZIE
— PRAC W LETNIEJ WODZIE (30°)

Išiel drevorubač do hory, bol sparno, Tahol si pod veľký kosočí orech. Leží a myslí si:

— Aleže je pekný ten orech! Aký je pod ním dobrý chládok...

Orech si povedal: „To je dáky dobrý človek, mal by som ho pohostit.“

Vzápäť sa drevorubačovi priamo do dlane skotúfal veľký orech.

Drevorubač a orech

NAŠA SÚŤAŽ — NAŠA SÚŤAŽ — NAŠA SÚŤAŽ

Je to môj prvý list do druhého kola súťaže.

Tento rok som prečítala veľa kníh: Rozprávky o hrade, Pan Tadeusz, Latarník, Maroško študuje, Tajomstvo vojny, Placówka a veľa iných zaujímavých rozprávok a poviedok. Najviac ma zaujali Placówka a Maroško študuje. V týchto knihách nám spisovatelia ukázali život v davných časoch. Vidíme, ako veľmi sa odvtedy zmenil život.

Prvý jarný deň, 21. marca, bol u nás krásny, slnečný. Sneh sa topil, z času na čas podúval vetrik. Jar začala teda nielen v kalendári, ale aj v prírode.

ANNA ŠOLTYSOVÁ

V tomto liste chcem vás aspoň v krátkosti oboznámiť s mestom, v ktorom žijem.

Kežmarok je staré, slávne mesto pod Tatrami. Rozkladá sa predovšetkým na pravom brehu rieky Poprad. V stredoveku zohrávalo dôležitú úlohu, lebo ležalo na významnej obchodnej ceste do Poľska. Kežmarok sa stál slobodným kráľovským mestom už roku 1269. Mestské práva mu udeliť kráľ Bela IV. Teda pred dvomi rokmi Kežmarok oslavil 700-sté výročie udelenia mestských práv. Oslavy boli veľkolepé. Na prvého mája boli dejiny Kežmarku predvedené v historickom sprievode.

Kežmarok je bohatý na rôzne historické a kultúrne pamiatky. Medzi nemúcich svedkov minulosti patrí napríklad hrad. Jeho posledným majiteľom bol známy odporca Habsburgovcov Imrich Thököly. Podľa neho nesie hrad meno. Je pomerne zachovalý, vnútři je múzeum.

Kto sa zahľadí na mesto zhora, okrem veži Thökölyho hradu uvidí: vežu rímsko-katolického kostola, obnovenú vežu radnice a orientálnu kupolu nového evanjelického kostola. Vedľa neho sa skromne krčí drenčený evanjelický kostol, ktorý bol postavený bez jedinečného kúска železa. Okrem týchto pamiatok je v meste ešte hodne iných, stavieb, ktoré by mohli veľa rozprávať o davných časoch.

Toto nevelké mestečko nezaostáva ani na kultúrnom poli. Prvá škola bola tu už v 14. storočí. V kežmarskom lyceu, ktoré dosiahlo vrchol svojej slávy v 19. stor., študovali významní ľudia, ako Samo Chalupka, Janko Kráľ, Jonáš Záborský, Martin Rázus, Janko Jesenský, Pavol Országh-Hviezdoslav a iní. Podľa posledného nesie terajšie gymnázium meno.

STAŇ SA

MLADÝM

dopisovateľom

ZIVOTA

Aj priemysel má v histórii svoje miesto. Roku 1884 zakladá Wein tkáčovňa, ktorá spracúva lán. Tkáčovňa sa rozrástala a existuje aj teraz v podobe veľkej továrne Tatračan.

To je minulosť. A prítomnosť? Stavajú sa nové, panelové domy, cesty. Rozšíruje sa Tratračan. Pri rozširovani pomáhajú aj odbornici z Poľska. Budujú nové haly, v ktorých onedlho vesele pobežia stroje.

JOZEF HYŽNÝ
KEŽMAROK

Písem vám iba teraz, lebo pre nával práce a učenia som akosi prehliadla prvé kolo súťaže. Ako viete bol poltrok a ja som už žiačkou ôsmej triedy. Ten-to rok končím základnu školu a chcela by som ďalej študovať na priemyslovke.

A teraz niekoľko slov o našej škole a triede.

V mojej triede je osem dievčat a osem chlapcov. Trieda je pomerná malá, ale pekná, sú v nej krásne kvetiny. Čo sa týka učenia, naša trieda je na tretom mieste v škole. Dievčatá a chlapci súťažia medzi sebou o lepšie výsledky; teraz my, dievčatá, sme sa rozhodli, že v tretom štvrtroku musíme mať lepšie známky ako chlapci.

Celkovo našu školu navštěvuje 120 žiakov a vyučujú piati učitelia. Škola je jednoposchodová. Vedľa nej máme v zime klzisko a v lete na tom istom mieste je ihrisko. Často cvičíme na tom ihrisku, lebo šport mám veľmi ráda. V lete okolo našej školy je veľa zelené.

ANNA JAGIELKOVÁ

Chcela by som sa zúčastniť aj druhého kola súťaže. Posielam vám dve kresby, zobrazujú spišské kroje pre dievčatá a chlapcov. Zachovala sa u nás aj veľa starých piesní, dve pripojujem:

OKOLO MLYNA

Okolo mlyna hustá vŕbina,
okolo mlyna hustá vŕbina,
kde je tá mlynárka, čo ma lúbila,
kde je tá mlynárka, čo ma lúbila.

Čo ma lúbila aj milovala,
čo ma lúbila aj milovala,
a môjho konička osedlávala,
a môjho konička osedlávala.

Dala mi rybku aj chleba skyvku,
dala mi rybku aj chleba skyvku,
nasti, že môj milý, na večerinku
nasti, že môj milý, na večerinku.

NEORIEM NESEJEM

Neoriem nesejem, samo sa mi rodí,
mám takú frajerku, sama za mnou
chodi.

Nechodím ja za ňou, ale ona za mnou,
ako tá krávička za zelenou trávou.

Tráva je zelená, lebo nekosená
Anička červená, lebo zaľúbená.

HANKA BENDÍKOVÁ
NOVÁ BELA

Drevorubač ho zjedol a hovorí:

— Je to naozaj sladký orech. Aj plody má sladké...

Orech mu poslal ešte jeden plod.

Zje drevorubač i druhý orech a znova si v duchu hovorí:

— Veru je ten orech dobrý. Ako mu prijemne vonia lístie.

Orechu bola aj táto chvála príjamná a tak tri orechy buch! buch! buch! hodil rovno do drevorubačovej kapsy.

Drevorubač sa zamyslel:

— Tento orech má iste aj veľmi dobre drevo. Mohol by som ho vyrúbať a z jeho dosáka urobiť nábytok.

Keď to orech počul, od strachu sa zachvel. Zo samého vrcholca spustil drevorubačovi rovno na nos najväčší orech, aký mal — bum! Vzápäť druhý, tretí, na drevorubača sa spustilo celé krupobitie orechov.

Drevorubač vyskočil, zakryl si hlavu dlaňami a dal sa na útek. Sekeru zabudol pod orechom.

Už ju nikdy nenašiel.

DRAGAN LUKIĆ
preložil: M. FERKO

NANYNKA SE CHLUBÍ,
ŽE MÁ ČTYŘI ZUBY.

JEDEN ZOUBEK NA MASÍČKO,
DRUHÝ NA KUS TVARŮŽKU,
TŘETÍ ZOUBEK NA JABLÍČKO,
ČTVRTÝ ZOUBEK NA HRUŠKU.

ZUBY JAKO KRUPKY
ROZKOUSHOU I SLUPKY.

FRANTÍKU, TEĎ TY SE CHLUBÍ!
PROSÍM, JÁ MÁM JEDEN ZUB!

JEDEN ZUB MÁM NA JABLÍČKO,
JEDEN ZUB MÁM NA HRUŠKU
A JEDEN ZUB NA MASÍČKO,
JEDEN NA KUS TVARŮŽKU.
TEN MŮJ ZOUBEK, CHRUPY, CHRUP,
NENÍ ZOUBEK, ALE ZUB.

FRANTIŠEK HRUBÍN

Môj otec je Poliak, matka čistá Slovenska takže i vo mne prúdi časť polskej krvi.

A teraz môj príspevok.

MARTIN

Dnešný Martin, bývala metropola kultúrneho života Slovákov 18. a 19. storočia sa veľmi pozmenil. Ludia 20. storočia sú náročnejší na technické výmennosti a na kultúru akosi zabúdajú. No žeby celkom zabudli, to nemôžeme tvrdiť. Martin v dnešnej dobe kultúrne nezaostáva. Je tu vynikajúce divadlo SNP, nositeľ Radu práce a jeho vynikajúci herci: Emil Horváth ml. a st., Ján Mistrik, Náďa Hejná a ďalší. Nuž a sú to veru výborni umelci. Dve kiná, jedno z nich panoramické Strojár a druhé Moskva svedčia, že Martinčania obľubujú farebné a čiernobiele filmy. To tiež patrí ku kultúre i keď dnes takmer v každej rodine je televízor.

Martin je však aj mesto škôl, mesto mladých. Zatiaľ je tu iba jedna vysoká škola — lekárska fakulta, ale v budúcnosti sa Martinčania dožijú aj iných. Veľa stredoškolákov kráča každodenne ulicami mesta.

Kde chodia najradšej turisti z cudziny? Možno, že tí bohatši zo západu do hotelov a reštaurácií, a tí skutoční turisti — „tuláci“ do Slovenského národného múzea. Tu nájdú návštevnici skutočne veľa zaujímavosti. Kroje, skvost ľudovej tvorivosti slovenského národa. Ďalej zbierky z iných oblastí folklóru sú tiež pozoruhodné.

Labužníci si pochutia a možno aj pochvália pivo Martinský zdroj. Kválitné. Nuž a akí sú Turčania? Mili, príjemní, dobrí hostitelia. Ak by ste náhodou prišli k nim trochu hľadní, budete súťažiť aj na týždeň. My Slováci, ale aj Slováci sme už takí, keď host, tak aby mu bolo najlepšie. Nech si spomína, keď iné nemôžete. Nuž a čo je najcennejšie pre hosta a hostiteľa? To, či bude môcť povedať iným, že Slováci sú národ milý, dobrý, mierumilovný, pracovitý a predovšetkým štedrý, veľmi štedrý. Skúste to, a uverejnite!

MÁRIA HARKABÚZOVÁ

Prihlasujem sa do druhého kola súťaže a chcem napísat o prvom jarnom dni u nás t.j. o 21. marca.

Tento deň, u nás v Jablonke, bol krásny, teplý a slnečný. Keby ešte nebolo sem tam trocha snehu, bola by to už skutočná jar. Všetky lúky boli už zelené a na niektorých miestach začali kvitnúť prvé jarné kvety. Skoro celý deň sme boli vonku, hrali sme sa spolu s kamarátmi loptou. Večer som sedela v záhradke a počúvala ako šumeli stromy.

ANGELA KASPRZAKOVÁ
JABLONKA

Milé deti, čakáme vaše listy aj cez prázdniny!

rady · poradňa · rady · poradňa · rady

Prawnik

ULGI W SPLACANIU KREDYTU

Minister finansów wydał zarządzenie w sprawie udzielenia w 1971 r. ulg w splacaniu kredytów długoterminowych zaciągniętych przez ludność na inwestycje i kapitalne remonty (opublikowano je w 22 numerze Monitora Polskiego).

Wprowadza ono, poczynając od 20 kwietnia br., istotne dla ludności wiejskiej udogodnienia w wypadku przedterminowej spłaty posiadanego w Banku Rolnym zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych zaciągniętych przed dniem 31 grudnia 1970 r. na inwestycje i kapitalne remonty. Polegają one na bonifikacji części dokonywanej wpłaty.

Kredytobiorca, który spłaci w Banku Rolnym w bieżącym roku przedter-

minowo należność jednoroczną, uzyska bonifikatę w wysokości 4%. Innymi słowy kredytobiorca taki zapłaci kwotę o 4% mniejszą niż wynosi należność.

Jeżeli — stwierdza się dalej w omawianym zarządzeniu — spłata będzie równa należności dwuletniej, bonifikata wyniesie 8%, trzyletniej — 12%, czteroletniej — 16%, pięcioletniej — 20%.

W przypadku, gdy rolnik dokona spłaty równej należności powyżej pięciu lat, bonifikata wyniesie 25% wpłaconej kwoty.

Zasady powyższych zilustrujemy przykładem. Rolnik który ureguluje w bieżącym roku pięcioletnią należność wynoszącą 10 000 zł ma prawo do bonifikaty w kwocie 2000 zł, a zatem wpłacając do Banku Rolnego 8000 zł zwolni się od zobowiązania co do sumy 10 000 zł. Jest to rozwiązanie bardzo dogodne dla tych wszystkich, którzy korzystali z kredytu długoterminowego. Z jednej bowiem strony będą oni płacić mniej, z drugiej zaś, że

względem na wcześniejszą spłatę zadłużenia kredytobiorcy ponoszą niższe wydatki z tytułu oprocentowania pozostalej do spłaty części kredytu.

Ulg, o których mówimy, stosowane będą tylko do przedterminowych spłat dokonywanych w roku 1971.

ZASADY PODWYŻSZANIA EME- RYTUR PRACOWNIKOM KTÓRZY PRZEPRACOWAŁI W POLSCE LUDO- WEJ PONAD 10 LAT

W Dzienniku Ustaw Nr 4 pod poz. 40 z roku bieżącego ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 1971 r., w sprawie zasad podwyższania emerytur pracownikom, którzy przepracowali w Polsce Ludowej ponad 10 lat.

W myśl tego rozporządzenia pracownicy, którzy przepracowali w Polsce Ludowej ponad 10 lat i pobierali w dniu wejścia w życie rozporządzenia to jest w dniu 8 marca 1971 r., emerytury, którzy wreszcie

nie pobierali dodatków z tytułu 20 letniego okresu zatrudnienia w Polsce Ludowej podwyższa się emerytura:

1) o 5% kwoty emerytury ustalonej w myśl przepisów ustawy z dn. 23.I.1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,

2) o 50 zł, jeżeli emerytura ustalona została w kwocie najniższej.

Rozporządzenie zakłada przy tym, że kiedy pracownik któremu przyznano prawo do emerytury (renty starczej) od daty przypadającej po dniu 31 grudnia 1954 r. przepracował w Polsce Ludowej ponad 10 lat, a więc wszyscy pracownicy, którzy przeszli na emeryturę po 1 stycznia 1955 r. korzystają z podwyżki o ile nie korzystali ze wzrostu emerytury przyznanej im z tytułu 20 letniego okresu zatrudnienia w PRL.

Emerytury te podwyższone zostaną z urzędu poczynając od dnia 1 stycznia 1971 r.

W. FERFET

Veterynarz

ROPNIE I WRZODY

Ropnie i wrzody powstają wskutek przedostania się do tkanek przez uszkodzoną skórę (zakażona rana lub stłuczenie), bakterii roztworczych. Poza tym wrzody mogą powstać w wyniku długotrwałego drażnienia lub odparzenia skó-

ry przez zle dopasowaną uprzędź. Miejsce w którym powstaje ropień jest zaczernione, gorące, obrzękle i bolesne. Po kilku dniach granice obrzęku są już wyraźne a środek staje się miękki. Przy omacywaniu wtedy ropnia wyczuwa się chelbotanie ropy. Włosy w miejscu obrzęku wypadają, czasem ropa przebięta się na zewnątrz i wówczas uszkodzone tkanki mogą się same zagoić. W czasie tworzenia się ropnia lub wrzodu można robić gorące okłady z siemienia lnianego lub spirytusu

kamforowego. Okłady te przypisują „dojrzewanie”. Jeżeli ropień staje się miękki, a nie może pęknąć, należy w celu przecięcia go zaprowadzić zwierzę do leczniczy. Samemu przez nieumiejętnie wykonanie zabiegu można uszkodzić naczynie krwionośne i spowodować krewotok. Jeżeli ropień sam pęka ranę przepływa się roztworem riwanolu (1 tabletka na 1/2 litra przygotowanej wody) roztworem nadmanganianu potasu (kolor lekko różowy). Po wypłukaniu ropy dobrze jest powstałą ranę

zasypać proszkiem sulfamidowym tzw. Pabiamidem. Zasypywanie należy powtarzać codziennie aż do całkowitego zagojenia się rany. Najlepiej jest rany w ogóle nie przykrywać, ale w okresie letnim z uwagi na muchy dobrze jest przykryć ją pojedyńczym dość dużym platem gazy i na końcach przylepić ją plastrami do skóry. O tym, że zwierzęcia z taką raną nie należy używać do pracy, chyba nie wymaga wyjaśnienia.

H. MĄCZKA

ZEMIAKOVÁ OMELETÁ

Rozpočet: 600 g zemiakov, 120 g krupicovej múky, 20 g droždie, 60 g tuku, 40 g cibule, 200 g bravčového mäsa, 4 dl mlieka, soľ, 1 vajce, čierne korenie.

Umyté, uvarené zemiaky olúpeme, prelišujeme, pridáme k nim múku, droždie, vajce, mlieko, vypracujeme cesto a necháme nakysnúť. Na masti zapeňme pokrájanú cibulou, pridáme pokrájané mäso, korenie, soľ, vodu a dusíme. Po udusení zomelime, primiešame k vykysnutému cestu a na pomastenej palacinkovej forme pečieme omelety.

Podávame so šalátom.

ZEMIAKOVÉ KNEDLE PLNENÉ ŠKVARKAMI

Rozpočet: 400 g zemiakov, 150 g krupicovej mú-

ky, 200 g škvareiek, 1 vajce, voda, soľ.

Zemiaky uvarené v kožke olúpeme, prelišujeme, pridáme múku, vajce, soľ a vypracujeme cesto. Rozdelíme ho na rovnaké kúsky, ktoré roztačíme a plníme zomletými škvarkami. Uvarené knedle podávame s dusenou kysiou kapustou.

Knedle môžeme pripraviť aj bez pinky, poliate masou s oprázenou cibulkou.

DOLKY PLNENÉ MÄSOM

Rozpočet: 400 g krupicovej múky, 100 g zemiakov, 20 g tuku, 40 g droždie, 200 g údeného mäsa alebo inej údeniny, 80 g oleja, 1 vajce, mlieko, soľ.

Do múky pridáme uvařené a olúpané prelišované zemiaky, soľ, rozpustený tuk, vajce, droždie, mlieko a vypracujeme cesto, ktoré necháme na teplom mieste vykysnúť.

Vykysnuté rozvalkáme, na polovici nakrojíme štvorce a na každý dáme zomletú uvarenú údené mäso. Prikrýjeme druhým cestom, okolo plniek cesto zlahka poprihláčame a formičkou

vykrajujeme dolky, ktoré necháme na pomúcenej doske vykysnúť. Potom ich vyprážame v horúcej masti.

Podávame so zeleninovým privárom.

PUDING S ÚDENÝM MÄSOM

Rozpočet: 50 g masla, 50 g krupicovej múky, 2 dl mlieka, 2 vajcia, 80 g údeného mäsa, soľ.

Maslo rozpustíme pridáme múku, spolu prehrejeme, zalejeme mliekom a odparíme na hustú kašu.

Do vychladnutej zamišame žltky, soľ, uvarené údené mäso pokrájané na kocky a z bielkov tuhý sneh. Zlahka zamiešame a vložíme do vymastenej a strúhankou vyspanej puddingovej formy. Dáme do kastróla s vodom, ktorá má siahanie do tretiny formy, prikrýjeme a pomaly variame asi 10 — 12 minút.

Podávame so zemiakovou kašou a kompotom.

SLIVKOVÉ KNEDLE SO STRUHANKOU

Rozpočet: 400 g krupicovej múky, 20 g masla, 500

g slivák, 40 g masla, 60 g práškového cukru, 40 g strúhanky, 2 dl mlieka, 1 vajce, voda, soľ.

Do preosiatej múky nalejeme vriace mlieko s maslom, osolíme a miešame, kým nevznikne polotuhé cesto. Do vychladnutého pridáme vajce a vypracujeme cesto. Na pomúcenej doske ho vyvalíme asi na 1/2 cm hrúbku a pokrýjeme na rovnaké štvorčeky, do ktorých zabaľujeme čisté slivky. Uvarené knedličky posypejme strúhankou oprázenou na masle a cukrom.

TVAROHOVÉ REZANCE S KÓPROM

Rozpočet: 400 g rezance (cestoviny), 30 g masla, 250 g tvarohu, 1 dl kysie smotany, voda, soľ, kópor.

Rezance uvaríme v osolené vode, ocedíme a preplákneme vlažnou vodou. Pomáste ich, posypeme tvarohom, posekaným kópom a polejeme smotanou. Namiesto masla ich môžeme pomasti aj rozprázenou slaninou, avšak vtedy nepridávame smotanu.

NEUMÍTE SI PORADIT S RŮZNÝMI POTÍŽMI A ROZCILUJICÍMI VÁS ZÁLEŽITOSTMI? NAPIŠTE NAM NA ADRESU: REDAKCE „ŽIVOT“ WARSZAWA, UL. FOKSAL 13, I. p. ODPOVÍME VÁM A PORADÍME NA STRANKACH NAŠEHO CASOPISU A V DOPISECH.

ŽIVOT
czasopismo
społeczno
kulturalne

Organ Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Ukaże się okolo 15 każdego miesiąca. Redaguje Kolegium w składzie: František Bednářík, Cecília Biegunová, Augustyn Bryja, Adam Chalupec (redaktor naczelny), Ján Krišák, Marian Kaškiewicz (z-ca red. naczelnego), Lídia Mšalová, Ignác Nižník, Waclaw Luščinský.

Tłumaczenie i korekta jęz. czeskiego — Valerie Wojnarowska. Tłumaczenie na jęz. słowacki — Elżbieta Stojowska. Weryfikacja stylistyczna tekstu słowackich — Ján Kacviński. Korekta jęz. słowackiego — Jan Szpernoga. Red. techniczny — Krystyna Tomczyk. Oprac. graf. — Joanna Deresz.

Nadesłanych rękopisów, fotografii i rysunków redakcja nie zwraca. Wydawca: Wydawnictwo „WSPÓŁCZESNE” RSW „PRASA”, Warszawa, ul. Wiejska 12, tel. 28-24-11.

ADRES REDAKCJI: WARSZAWA, FOKSAL 13. TEL.: 26-44-49, 26-04-55, 26-42-57.

KALENDÁR 1971

JÚN — ČERVEN

1. UTOROK	STREDA	16. STREDA
2. STREDA	STVRTOUK	17. STVRTOUK
3. STVRTOUK	Klotilda	18. PIATOK
4. PIATOK	Karel	19. SOBOTA
5. SOBOTA	Valéria	20. NEDEĽA
6. NEDEĽA	Paulina	21. PONDELOK
7. PONDELOK	Róbert	22. UTOROK
8. UTOROK	Medard	23. STREDA
9. STREDA	Pelágia	24. STVRTOUK
10. STVRTOUK	Boží telo	25. PIATOK
11. PIATOK	Félix	26. SOBOTA
12. SOBOTA	Ján	27. NEDEĽA
13. NEDEĽA	Lucia	28. PONDELOK
14. PONDELOK	Bábel	29. UTOROK
15. UTOROK	Jolanta	30. STREDA

1. júna vých.s.l. 3.21 vých.m. 1.27
15. júna záp. sl. 19.47 záp. m. 15.15

vých.s.l. 3.14 vých.m. 15.33
záp. sl. 19.59 záp. m. 0.21

snár

Veríte snom? Nie? Ani my neveríme. Ale predsa každý z nás sa niekedy pozrie do snára, aj keď to pokladá za predstavu našich babičiek. Konečne ved' je to iba zábava!

Bláznom byť — vyznamenie
— vidieť — upadne do bledy
— vysmevať sa mu — bude sa zodpovedať pred súdom
— hovoriť s ním — podvádzajú ta
Cestovný kufr — zabudne niečo dôležité
Česat hladké vlasys — verní priateľia
— rozcuchané vlasys — zlá správa
Dýka, vidieť ju — zvitazí nad nepriateľmi
— byť hnot zranený — dostaneš dar
— bojovať rônu — zvíťazíš nad nepriateľmi
Eva — budeš zvádzaný k neprávostiam
Frak — vidieť sa v ňom — budeš veľkým pánom
Gumový plášť — budeš v nebezpečenstve
Hrach vidieť zberat — rozmnoženie majetku
— jest — budeš neprávom podozrievaný zo zlých činov
— vidieť kvitnúť — štastic v podnikaní
— siat — dobrá domácnosť
Hrusky jest — neprijemnosti
— na strome vidieť — stastný sobáš
— zo stromu otiarsa — budeš mať úspech
— vidieť ako osy žerú — podvod, úskok
— trhať — maš dobré vyhliadky
Chalupa — tažká práca, tažký život
Idiot — štastic
Jalovec — odhalíš zlé úmysly
— bobuľky jest — zistíš niečo nepríjemné
— trhat — twoja láska nie je príliš horúca
— štava — trvalé zdravie
Košeľu si obliekať — uchrániš sa pred nepríjemnostami
— zlobiekať — očeniš prednosti blízkej osoby
— roztrhaňať — twoje nádeje stroškou
— šít — štastic v láske
— praf — domáce štastic

Cena prenumeraty krajowej: kwart. 3 zł, półroczn. 6 zł, roczn. 12 zł.
Instytucje państowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły, itp. mogą zamawiać prenumeraty wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach „Ruch”, w terminie do 25 listopada na rok następny.

Prenumeratorzy indywidualni mogą opłacać prenumeraty

CINEMA

První chyby jsem se dopustila, když jsem uverila tomu, koho jsem po dlouhou dobu nazývala svým manželem, i když jím legálně vlastně nebyl. Když mě Emilio požádal, abych šla žít s ním, navrhla jsem mu nesmířitelnou žádost jak se ríká, upravili naši situaci, to je vznal se. Odpovídám ti mi sebevědomě a jsem by chtěl poučovat: „Manželství, nezákonní svazek, to jsou jen slova. Ale věci se nedaj pojmenovat jinak, než v kategorickém. Naš svazek patří do kategorie svazků nezákoných. Ve skutečnosti se však nedaj pojmenovat, protože neexistuje jediná věc, která by se podobala jiné věci. Neexistuje tedy slovo, které by přesně označilo naš vztah. Existuje pouze vztah, to je věc. Proto slova nic nepřináší. To, co plati, je pouze věc, a to je, že se máme rádi a žijeme spolu.“

Emilio je intelektuál. Jeho odvaha mě vyplašila. Jestliže pouze věci a slova se vztahovala pouze na kategorie, pak tedy jsem nemohla ani říkat. A tak jsem odesála žít s Emilem do starého domu papežského Říma, přeplňeného knihami a zcela obráceného na sever, upínaje bez slunce. Spala jsem s Emilem, jedla jsem s Emilem, vycházela jsem s Emilem do měsa, žila s Emilem, ale nebyla jsem podle něho ani milenkou, přítelkyní, družkou, komplícem atd. Protože plati pouze věci, byla jsem tak znaučená, která by podle Emilia mohla být označena ne-li přímo pojmenována jenom tehdy, kdyby byla důkladně popsána. Ale je možné popsat důkladně nějakou osobu? Podle Emilia by na to nestačili ani tři miliony svazků Národní knihovny.

Jedno dne, když Emilio odešel z domu, telefonuje najeden Edgardo, jeho nejlepší přítel. Ptá se, jestli je Emilio doma, odpovím, že ne, a on pochofoval řekne: "V tom případě přijdu nahoru." Tohle „v tom případě“ mě vlněním. Nicméně zavolá

Edgardo mi hned dal najevo, co mnil tím „v tom případě“. Vstoupil a po několika slovech úvodu se mi vrhl k noham a pak v koutě salónu s knihou v ruce.

„Tak tedy není níčema!?”
„Nikoliv; víc, ničema, to je slovo
kterému je lepe se využívat.“

„Ale to, co udělal, je ničemnost.“
„Věci neexistují, existují pouze
slova a proto je třeba jich používat
opatrně.“

protože jsem se překvapením nehýbal, vztahoval své objekty stále výpo me postavě, od boku k pasu, obojí k šnadváčku. Poslední věc, kterou jsem pocitila, byly jeho rty na mých. Pak jsem vykřikla, odstrčil ho a utekla. Edgardo běžel za mnou. Z jednoho pokoje do druhého, do třetí svérázné knihovny, která byla méně bytem, honili jsme se a troppi zkázy zůstaly, převracejce všeude, kudy jsme proběhli, hranice knih a stohy časopisů. Nakonec mě Edgardo zatácel do rohu mezi dvěma knihovnami a znova políbil, tentokrát opravdově. Nemohla bych dnes přesně říct, že jsem mu ten polibek tak trochu neopětovala. Ale v tom okamžiku jak už jsem žena prchlivá, jsem byla rozhořčena a zuřila jsem. Edgardo odčešel s furiantským: „Pamatuj si, pokádě, když se vrátíš, to bude jako dnes.“ Neodpovídala jsem. Se srdcem plným hněvu jsem čekala, až se vrátí Emilio.

Byla jsem tak překvapena, že jsem cívili nic neříká. Byl to právý opak toho, co mi říkal svého času, když mě přesvědcoval, abych šla žít s ním.

Pokračoval: „Proč myslíš, že se dnes žije tak špatně ve velkoměstech? Protože kvůli neustálmu používání známé metafory + život je džungle + se lidé nakonec začali chovat jako zvěř v džungli. Vidíš, jak dilezita jsou slova?“

„Ale jestli existuje slovo, znamená to, že přece dříve než slovo existovala věta?“

„Chyba. Existuje např. slovo + chiméra +, ale věc chiméra nikdy neexistovala.“

„Emilio, tvůj nelepší přítel se mně pokusil polbit.“

„Slova jsou vše, věci neexistují, dokud je nepojmenujeme. Ani myšlenka neexistuje, poněvadž myšlenky ve slovech. Věta + Edgardo mě polbil + by teoreticky mohla něčemu odpovídat, ale mohla by také nedopovídat vůbec ničemu. Tak jako věta: + Nynější francouzský král +, která předpokládá, že dnes mají ve Francii krále, ale ten ve skutečnosti neexistuje.“

Muvil klidně, vážně, s pocitem nadřazeného sebevědomí. Běžela jsem do pokojíku, kde má všechny slovníky a encyklopédie, vzala jsem svazek N od Tommasa Bellinio, zalistovala v něm a vynikala stránku, a pak jsem se k němu obrátila a přečetla nahlas: „Nicema: člověk jakékoliv postavení, který se však nehnání udělal něco mezi zbabělostí a nečestností.“

Řekl: „Vskutku: šlechtici a rytíři. Uvdomuješ si to? Nicema je pozitivní statek po ztroskotání.“

„Ale jaké ztroskotání?“

„Ztroskotání civilizace, v níž byli šlechtici a rytíři a byli také niče-mové.“

mu a beze slova podala arch.
Přečetl ho a řekl: „Co to znamená?“
„Řekla jsem Emiliovi, že jsi nictěma, odpověděl, že jsi chiméra.“
„Nechápu.“
„Toží: Věci neexistují, existují jenom slova. Nicemá je jako chimaera, tedy slovo, které nic neznamená. Jsi tedy chiméra.“
Pohlídla na mě něžně a jaksi žertovně, a pak řekla — příjemž měj bral za ruku a přitahoval mě, jí odevzdanou, ke svým kolenům:
„Tvouje chiméra.“
Tak začala naše lásku a trvá do dnes. A dosud trvá i naše manželství, protože jsme se vzali. Ale chimaera ještě povíděl, jak to dopadlo s Emiliem. Edgardo zanedlouho odešel a já jsem mu slibila, že za ním přijdu co nejdříve do bytu. Když se Emilio vrátil, říkala jsem mu naproti a zeptala se ho: „Je pravda, že slova jsou věci a že neexistuje nic jiného než slova?“
„Ano, je to pravda.“
„Takže mlužeme říci: nynější francouzský král. Pramálo záleží na tom, že ve Francii král není. Nemá

ide k očnému lekárovi a vráví.
— Vážený doktor, povedzte čo mi je. Ked po-
moju manželku, vidím škvryny.
— vráví očný lekár — nie je to
znepočujújuce. Ved sie leopard.
rejme, ale moja manželka je ze-
* * * *
chce upútat pozornosť malého zá-
čad robi snímku a tak teda vravi:
systreček, odťať vyletí vtáčik!
vážne odpovedá:
výšku, výšku, ak by ste si zistili čas,
čo výšku, namiesto toho aby ste vraveli
* * * *
mladinka začína prácu v nočnom lo-
ha a sa svojej predchodyne:
m povedať, ked mládež, ktorý
chudobný študent, dáva mi sto-
ankovku?
mu povedať, že si zmýli kabátu....
* * * *
iskej dôstí istý slávny režisér na-
štate prenášuje prácu a nechá

An illustration of a man in a dark tuxedo jacket and white shirt, and a woman in a light-colored bikini, standing together and smiling. The man has his arm around the woman's waist.

„A slovo zbabělost je také pozůstatkem po ztraceném?“
„Pokoj, pokoj, pokoj.“

* * *

„Odecházím ke své chiméře.“
„Ale jaká chiméra?“

F R A N C Ú Z Š K Y

卷之三

kdy Emilio není doma a objeví se
s neslyšchanou držostí. Řeknu služebníkovi,
ať ho uvede do salónku, pak vyjdu
hnu zásvukvu, vydám revolver
položím do kabelky. Myslím si, jestli
se mě Edgardo jen trochu pokusí
polibit, střelím po něm. Pak po-
dolímu do zrcadla. Jsem hezká,
hezká, mám chlapčíký výraz, černé
lesklé oči, orli nos, hrđá ústa. V
svých očích spartírn vztušení –
vůbec ne vražedné. Tak zase vytáhnu
hnu revolver z kabelky, vezmu arče-
papíru a napišu: „Ničema = chit-
mera.“

Šla jsem do salónku. Edgardo se
děl v tom samém kresle, do kterého

A black and white photograph of a large stadium or arena, likely the Estadio Olímpico Universitario in Mexico City, showing its distinctive tiered seating structure and surrounding urban environment.

AVOC *jsou vývojovou pochoutkou labužníku, ale díky velké poutavce a rostoucímu zneříšení ván odpadlem jich zatálo v lovištích rychle ubývat. Littváci vědci proto vynalezli jakýsi raci inkubátor, ve kterém se z 200 jíker narodí až 80 mláďat. (V přirodě asi 10-15). Na snímku jsou raci v různých fázích vývoje.*

HUMOR

—